

LAIKAS LENKIA MUS

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, Ill.

Jau septynioliktai Naujieji Metai sutinka mus, nutrukusių nuo savo valstybės. Nedaug ilgiau teko mums džiaugtis savojo krašto nepriklausomybe. Bet, kai palygini tuos du laikotarpius, pamatai, kad metai anapolt nėra lygtis metams.

Anos dvi dešimtys laisvės metų tiek yra davę tautai, jos kalbai, literatūrai, mokslui, kad šiandien sunku net aprėpti, kaip visa tai galėjome spėti tokiu trumpu laiku atlikti. Be jokio svyravimo šiandien pripažįstame, kad paskutinis nepriklausomybės dešimtmetis lietuvių literatūrai, spaudai ir švietimui buvo stačiai arksio amžius. Jei turėtume išrinkti keliasdešimt geriausių lietuvių literatūros veikalų, tai iš 400 metų lietuviškos knygos laikotarpio bent 70% jų tektų paskutiniajam nepriklausomybės dešimtmeciui. Mokslo veikalų čia pasirodė dar didesnis procentas.

Valstybė sudarė palankiausias sąlygas tautos kultūrai tarpiti. Tos sąlygos išaugino šimtus rašytojų, mokslininkų, dainininkų, aktorijų, kurių gyvenimas ir pajėgos nenutrūko su valstybės palaužimu. Per pirmuosius tautos nelaisvės metus patyręs, kad mes ir mokslas priverstas tarauti melui, lietuvis menininkas ir mokslininkas nors ir skaudama širdimi ryžosi pasitraukti į laisvę.

70% rašytojų už Tėvynės ribų

Laisvajame pasaulyje šiuo metu turime apie šimtą lietuvių rašytojų, o Lietuvoje jų liko vos 50. Deja, daugumo jų, kurie yra Lietuvoje, šiandien belikęs tik rašytojo vardas, jeigu per 10 metų jie neparasė, t. y. sugebėjo neparasėti, nė vienos knygos. Vos keliolika rašytojų šį tą naujo yra parašę, nors toli gražiau nėra pasiekę, ta, ką jie patys anksčiau yra dave. Tačiau ne mes juos turime kaltinti, greičiau jie mus — dėl to, kad mes, pasirinkę laisvę tam, idant galėtume kalbėti, aiškiai jau imame priilti.

Šimtai rašytojų, dailininkų, aktorijų, atsidūrusių už tėvynės ribų, yra daugiau negu tik dvidešimties nepriklausomų metų vaisius. Laukėme šimtus metų ir gal ateiči vėl reikė tiek pat laukti, kol sulauksime tokių talentų, kokių mes čia dabar turime savo tarpe. Gaila, reikia pripažinti, kad jie pastaruoju metu nėra davę ir neduoda tiek, kiek galėtų ir turėtų duoti. O tam kaltos ne tiek egzistencinės sąlygos, automatiškai išjungiančios mums iš kiekvienos dienos po dešimtį valandų, kiek lietuviškos aplinkos abejingumas savai kultūrai.

Mirštanti lietuviškos sąmonė

Ateities istorikas, kuris neatkreiptų dėmesio į lietuvių bendruomenės šio meto kultūrinį įmygį, neteisėtai galėtų pakalinti mūsų rašytojus, tiek daug žadėjusius nepriklausomai Lietuvos metais, o dabar pačiame amžiaus pajėgume nutilusius. Jeigu šimto rašytojų 1956 metais išleista tik 10 knygų, tai išičių kad vieno rašytojo vos per 10 metų tepajėgiama parašyti viena knyga. Žinoma, tai būtų mažoka, bet iš tikrųjų taip nėra. Tie, kurie reikalą pažįsta iš arti, žino, kad daugelis mūsų rašytojų kad ir neįprastinėmis fizinėmis sąlygomis vis dėlto beveik kasmet parašo po stambų veikalą. Tačiau, kai per 3 ar 5 metus rankraštis nepavirsta knyga, reikia rašytojui upattingos valios, kad vis ir vis rašytum naujus veikalus, nematydamas perspektyvų jų išspausdinai.

Esame priversti nerūpestingai Naujų Metų nuotaiką sudrumsti neelegantišku klausimu: kiek lietuviškų knygų esi nusipirkęs 1956 metais? Reikėjo nusipirkti dešimtį, o gal nusipirkti tik vieną (greičiausiai... Raštikio atsiminimus). Jaunimui knygų per metus pasirodė vos viena antra (kartais — nė vienos!), bet ar leidėjas kaltas, jeigu žinomo autoriaus puikios knygos kone visas tiražas po metų tebeslypi knygynuose dėl to, kad tėvas gaili trijų dolerių. Tebūnie leista viešai paminėti vienos tokios gražios knygos graudų likimą. Jurgio Jankaus "Seno kareivio Matatučio" išleista tik tiek egzempliorių, kiek vienoje Chicagoje yra lietuvių vaikų. Deja, nei čikagiečiai, nei kiti lietuviai tos knygos neperano matyti, todėl dabar leidėjas taip pat nebepori matyti nei Jankaus, nei nei Švaisto, nei kito kurio rašytooo rankraščio. Lietuviškos knygos mirtį pasitinkame stoiko ramumu.

Kaltė dėl sąmoningo lietuviškos marimimo jau šiandien visu svoriu krinta kiekvienam lietuviui, tik ne rašytojui, ne mokslininkui. Rašytojas stengiasi, kiek gali, daugiau ir geriau rašyti, o lietuvis skaitytojas rūpestingai stengiasi juo toliau bėgti

Liuordo Dievo Motina
Dail. V. Jonyno vitražas E. St. Louis lietuvių bažnyčiai

nuo knygos. Kas iš to, kad įsikūrėme nebologai, kad tebeprisimename gimines ir pažįstamus Lietuvoje, bet, kad, išsibraukę save ir savo vaikus iš kultūros emėjų sąrašų, sąmoningai mariname lietuvių, tai lietuvių kultūrai mūsų sąlygomis didesnio nusikaltimo padaryti neįmanoma.

O laikas bėga

Pagalvokime, ką mes per pastaruosius šešiolika metų padarėme ir kiek galėjome padaryti. Jeigu per tą laikotarpį būtume tęsę nepriklausomą gyvenimą, tai, be abejonės, būtume pasiekę dar daugiau negu 1930-40 metų laikotarpyje. Bet ar dabar tėvynėi kenčiant visokią priespaudą, turi tęsę pasitraukti nuo lietuviškos kultūros buvęs ar esamas inžinierius, mokytojas, teisininkas, karininkas, gydytojas ir pan.? Atsakymas tegali būti ciniskas: mašinos ratui spustelėti kultūros nereikia, taigi mes jos ir nebesigendame...

Kotryna Grigaitytė

NEBAIGTAS SAPNAS

Aš niekad šitų žodžių nekartosiu —
Teliks jie tik popierio lape.
Ir niekas neatneš
Vandens šaltinio man qsočių,
Numakyt traukulių ir ilgęsi drauge.
Ir nežinau kodėl taip
Nerimas užtvino.
Ir žiedlapius takus užsnigo
Lapkričio gale.
Kodėl liūdniau suvirpo
Vakario vėjo stygos,
O volungė nusijuokė
Po liepos žydinčia šaka:
Tegu dienas, gal ir naktis
Devyimas lytų,
(Kvatojo ji uždusdama)
Aš nesurasčiau lašo tau
Duobelėje granito
Kurs numaldyti troškulį
Galėtų tą — — — — —

Sename parke pasukau
Į Naują taką:
Ten šils vasara,
O čia ruduo atūžia.
Geltonos, žalsvos, skaros
Dangaus mėlynėj plakas —
Ant rankų leidžiasi
Numirę paukščiai raudongūžiai.
Nutilo volungė
Ir žiedlapių pusnis ištirpo.
Girdėt tik mano žingsniai trapūs
Ir švaistos vėjas girtas.

Lietuvoje pradinės mokyklos mokytojas vien spaudai skyrė 10-20% savo algos, ir tai jam buvo nepalyginti sunkiau negu šandien šeimai, uždirbančiai 5.000 dol. per metus, paskirti 10%, t. y. \$500 per metus, lietuvių kultūros išalkymui. Tų 10% užtektų viskam: ir knygai, ir aikraščiams, ir teatrui, ir koncertui, ir parodai... O kiek esis skyrys praėjusiais metais tu, "nielas skaitytojau?"

Kai prie Lietuvoje turėtų metų mums priaušo jau 12, tai Naujųjų Metų proga vėta parašyti, ar su pagrindu save laikome vis dar jaunais ir vis dar tebesitikime daug nuveikti. Kai Lietuvoje nusipelnusiam veikėjui buvo suteikiamas garbės daktaro laipsnis, to veikėjo dažnai būta ne vyresnio amžiaus, kaip kad šiandien mūsų, kurie anapolt nesijaučiame ir nesame tiek nusipelnę. Mes juk vis dar tebesame jauni, nors greit sulauksime penkiasdešimt.

Laikas gražiai lenkia mus, o mes vis guodžiamės, kad turime to laiko daug ir kad lietuvių, kultūrininko ar pagaliau žmogaus pareigas dar spėsime atlikti.

Okup. Lietuvos mokslo literatūra

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Pavyko gauti kelias naujas knygas, išleistas dabar Lietuvoje. Jų įdomiausia knyga apie Lietuvą, parašyta didžiuoju lietuvių ir skirta rusų skaitytojams, išleista rusiškai Maskvoje 1955 metais, 399 psl. (Litovskaja SSSR). Autoriai: Basalykas, Bieliukas, Berkmanas, Brundza, Vazalinskas, Gargasas, Gudelis, Gudonytis, Macevičius, Mačenis, Purvinas, Styro, Tarvydas, Jurginis, Jankauskas, Januškevičius, Žiugžda, Čelčys, Garmus, be to, rusai Guževaja, Iofa, Komar. Knygos dalys: Gama ir turtai, Okio istorija, Gyventojai ir kultūra, Ūkis, Okio — geografiniai rajonai: Rytų Lietuva, Pietinė dalis, Šiaurinė dalis, Vakarų Lietuva.

Kaip tenka laukti, knyga parašyta "sovietiniu" stiliumi, tačiau nesunku pastebėti, kad autoriai vengė niekinti "buržuazijos" laikus, jie stengėsi pabrėžti augštesnę mūsų krašto ir žmonių kultūrą. Tad, skaitant knyga ir eliminuojant permotą propagandą, galima susidaryti dabartinės Lietuvos vaizdą.

Lietuvos ežeriai

Seriijoje "Pažinkime Lietuvą" išėjo K. Bieliuko knygutė "Lietuvos TSR ežeriai", Vilnius 1953, 50 psl. Populiarioje brošiūroje su keleta labai pilkų Lietuvos ežerų vaizdelių nerandame beveik jokių naujų tyrinėjimų duomenų. Tik iš literatūros sąrašo matyti, kad ežerų katalogas ir straipsniai apie ežerų morfometrija tebėra renkraščiuose. Nesunku suvokti, kad tokių darbų neleidžia skelbti dėl "pasiėnio zonos". Neturėdami rimtesnių darbų, negalime spręsti, kiek Lietuvos geografiškai padarė ežerų tyrinėjimo srityje.

Pigi propaganda "Nemune"

Daug tikėčiau iš J. Sadūno knygutės "Nemunu", Vilnius 1954, 91 psl., kurią man maloniai paskolino vlenas bičiulis. Deja, toje knygutėje beveik nieko neradau apie Nemuną. Leitėjų tikslas buvo pigi komunistinė propaganda, tačiau auto-

rius, gal sąmoningai, pasiekė priešingą tikslą — parodyti, kiek Lietuva rusų engiama ir rusinama. Visur laivų vardai Talbuchinas, Čarnas, Tolstojus, veikėjai: Druskininkų kurorto direktorius Tiškinas, vasarotojai rusai, profesorius Timofejevas, inž. Vlasovas, vet. gyd. Kačalovaitė, inžinierė Valančiun (!), žvejys Gudomanovas ir t. t. Citatos tik iš rusų Lenino, Gorkio, Malenkovo, nepaminėta ir "Tilčiaus lemputė". Autorius, Nepriklausomos Lietuvos sukleitinis, prisimena ją su panieka, nesigėdi meluoti, pvz.:

"Praplaukiame garsiąją Birštono kilpą. Išitau dešimtį metų buržuazinė Lietuvos spauda trimitavo apie šios kilpos perkasiimą ir hidroelektrinės pastatymą. Bet visas šis triukšmas buvo paprastas tuščiažodžiavimas: daug karštų kalbų, o darbo jokio... (psl. 22).

"Dvidešimt metų Lietuvos buržuazija plepėjo apie Birštono kilpos perkasiimą, apie elektrinės statybą, apie krašto elektrifikavimą. Tačiau tai ir liko vien tušti plepalai! (psl. 84).

Autorius pasielgė neapdairiai: Birštono kilpos perkasiimo projektas buvo iškeltas rusų inžinierių, o apie rusus jam pavojinga rašyti...

Mano nuomone Sadūno knygutė labai tiktų išleisti rusiškai, nekeičiant nei stiliaus, nei teksto, pakanka tik pakeisti titulu, pvz. Po Uralu ar Po Irtyšū. O lietuvišką laidą geriau būtų uždrausti eksportui, nes ji gali sulaukinti trumparegius lietuvius nuo grįžimo į tėvynę...

Skulptoriaus Antano Mončio kūrybos paroda įvyko Leon mieste, architekto ir dekoratoriaus F. Turbil rezidencijoje. Pa-sisekė.

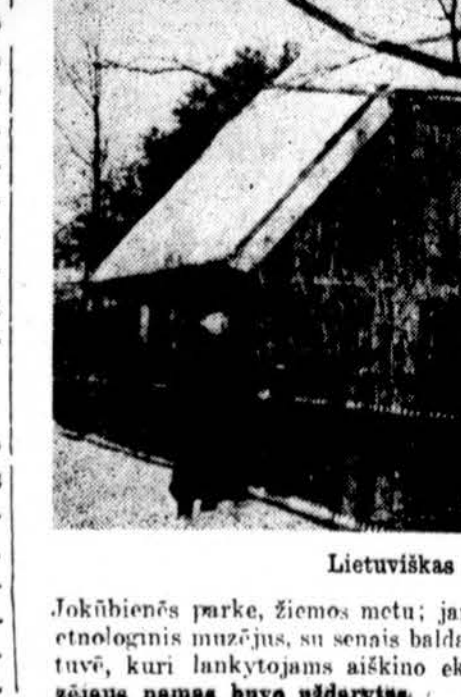
Joje menininkas buvo išstatęs savo ligšiolinę kūrybą: švimo, geležies, medžio ir akmens darbus bei terakotas. Gera išstatytų kūrinių dalis buvo įsigyta įvairių meno mėgėjų. Du darbai buvo nupirkti Belgijon. Soissons Miesto muzėjus įsigijo "Zvejį", atliktą švine.

Šiuo metu skulptorius atlieka užsakymus dviems valstybinių gyvenamųjų namų blokams Prancūzijos provincijoje — Ven-dee, St. Gilles ir Croix-de-Vie vietovėse. Vienas kūriny bus atliktas bronzoje, kitas — akmenyje. Kartu ruošiasi 1957 m. apžvalginėi savo kūrybos parodai Paryžiuje.

Dail. Jadvyga Paukštienė dabar piešia kompozicijas ir taip gi gamtovaizdžius. Mėgsta piešti pro automobilio langą. Ją domina rudens ir žiemos apsiplausi ganta su savo liūdnomis spalvomis.

Dail. Anastazija Tamošaitienė išaudė naują, didelį kilimą, vaizduojantį Sv. Pranciškaus gyvenimą. Šventasis pavaizduotas gamtoje lietuviškoje etnografinėj aplinkkėje ir liaudies dailės charakteryje, turtingas spalvoje. Kilimą užsakė tėvai pranciškonai iš Kennebunk Port, Maine.

J. Tričio "Pirmoji pradalgė" ir M. Šileikio gamtovaizdis išstatyti Illinois dailininkų sąjungos parodoje, vykstančioje Drake viešbutyje, Chicagoje.

Lietuviška namas Tilšėje

Kultūrinė kronika

● Lituanistika Fordhame. Pirmasis lituanistikos vakarinis semestras Fordhmo universitete (New Yorke) baigtas gruodžio 14 dieną. Šiame rudens semestre paskaitas skaitė: dr. A. Salys, prof. J. Brazaitis ir dr. A. Vasys. Klausytojų buvo užsiregistravę 17, bet paskaitose nuolatos dalyvavo 12-14 studentų. Nuoširdi padėka svečiams lektoriams, skaitusiems paskaitas šiame semestre. Dėkojame taip pat mūsų gerbiamiems rėmėjams: prelatui J. Balkūnui, Kunigų Vienybės pirmininkui kun. kleb. J. Cepukaičiui, a. a. Vinco Krėvės Stipendijų fondui, inžinieriui Vincui Gruzdžiui ir p. X už stipendijas lituanistikai studijuoti.

Antrasis lituanistikos vakarinis semestras Fordhmo universitete prasidės 1957 metų vasario 1 dieną, penktadienį vakare 6:45, Keating Hall, 114 kambarys. Dėl tolimesnio paskaitų laiko bus atsižvelgta į klausytojų pageidavimus. Pavasario semestre paskaitas skaityti kviečiami: prof. A. Salys, prof. J. Brazaitis, dr. M. Gimbutienė, prof. J. Puzinas, poetas J. Aistis ir prof. K. Pakštas. Šiame semestre be reguliarių lietuvių kalbos paskaitų, klausytojai turės progos pasiklausyti paskaitų iš Lietuvos istorijos, literatūros, tautosakos, tautodailės, ir archeologijos. Todėl kviečiame visus New Yorke universitetų lietuvių studentus, abiturientus, visą jaunimą, o taip pat ir suaugusius pasinaudoti šia proga. Jau dabar laikas užsiregistruoti. Mes tikimės, kad New Yorke ir apylinkėse nebus nei vieno jaunuolio, kuris negalėtų paskirti porą valandų savaitėje savo gimtosios kalbos ir kultūros pažinimui.

Universiteto semestrinis mokestis 20 dolerių, bet yra pažadėtos kelios stipendijos (už mokslą smokėti). Norintieji jomis pasinaudoti, turi iš anksto pasiųsti pareiškimą. Nevėluokite, jau dabar siųskite savo pareiškimus registracijos reikalui.

Visais reikalais kreiptis į kun. prof. J. Jaskevičių, arba į dr. A. Vasi, Fordham University, New York 58, N. Y. Tel. Fordham 75400 Ext. 218.

— Dr. A. Vasys

● Dail. Anastazija Tamošaitienė išaudė naują, didelį kilimą, vaizduojantį Sv. Pranciškaus gyvenimą. Šventasis pavaizduotas gamtoje lietuviškoje etnografinėj aplinkkėje ir liaudies dailės charakteryje, turtingas spalvoje. Kilimą užsakė tėvai pranciškonai iš Kennebunk Port, Maine.

J. Tričio "Pirmoji pradalgė" ir M. Šileikio gamtovaizdis išstatyti Illinois dailininkų sąjungos parodoje, vykstančioje Drake viešbutyje, Chicagoje.

● J. Narūnė, mums iki šiol daugiau pažįstama iš turiningų reportažų ir atsiminimų, tūpusių periodikoje, dabar parašė pasaką Gintarėlė, kuri yra spausdinama Kolumbijoje, Medelino mieste, panaudojant puošnias ispanų leidinio iliustracijas. Numatoma, kad knyza išeis sausio mėnesio pabaigoje. Autorė lengvu, vaizdžiu stiliumi pertiekia legendą apie jūros išmetamą gintarą: pajury gyvenno seno žvejo šeima, auginusi gražią dukrą — Gintarėlę Mergaitę kartą nuėjusi maudytis pamatė gintaro gabalą, pradėjo jį gaudyti brisdama gilyn ir pranyko. Jos graudžiai liūdesdami tėvai rymojo prie vandens ir jiems pasisekė iš atplaukusios aukso žuvelės sužinoti, kad jų dukterė yra pagrobta Jūros Karaliaičio. Žuvelė nunešė Gintarėlę žinią apie tėvų liūdesį ir ji išprašė Karalaitį tėvus aplankyti. Išvažiavo iš jūros juodu puošnia karieta. Mergaitė visa gintarais žerėjo. Tėvai džiaugėsi jos sulaukę ir prašė pas juos sugrįžti, bet ji pasisakė esanti nevalioje. Sviėdė į jūrą puošnius gintaro karoliūs ir greit vėl pranyko įtraukta į Jūros Karaliaičio rūmus. Ji dabar pasiliko tuose gintariniuose rūmuose ir tarpais paberia tėveliams gintarus į krantą.

Si lietuviška legenda mūsų jauniems skaitytojams bus įdomi ir naudinga.

● Kordelija Jasutyte, gavusi humanitariniu mokslų licenciatu laipsnį Paryžiuje, atvyko į Iowos universitetą dirbti kaip asistentė prie prancūzų kalbos katedros.

● Ellen Putris, Amerikos lietuvaite dailininkė, Kalėdų proga išpėšė Madoną su Kūdikėliu, iš kurios viena didelė spaudos bendrovė išspausdino Kalėdų sveikinimų atvirutę.

Inž. Petra Narutį atsiminus

PROF. VANDA TUMENIENE, Chicago, Ill.

Netekom dar vieno šviesaus, kilnaus patrioto, Petro Naručio-Narutavičiaus. Neišsipildė jo svajonė dar pamatyti Lietuvą. Sulaukęs 71 metų, po ilgos, keletų metų ligos, ir didelių kančių, prikaustytas paskutinius 3 mėnesius prie patalo, mirė gruodžio mėn. 17 d. Kolumbijoje. Jo gyvenimas buvo susietas su pa-vojaus. Štai 1905 m. dar jaunas gimnazistas, dalyvavęs kovoje dėl Lietuvos šviesesnės ateities, priverstas buvo sąsiužti su pa-vojaus. Štai 1905 m. dar jaunas gimnazistas, dalyvavęs kovoje dėl Lietuvos šviesesnės ateities, priverstas buvo sąsiužti su pa-vojaus. Štai 1905 m. dar jaunas gimnazistas, dalyvavęs kovoje dėl Lietuvos šviesesnės ateities, priverstas buvo sąsiužti su pa-vojaus.

Norėdinti jį apibūdinti kaip Berno universiteto jauną studen- tą, kurį pažinau 1906 m. rudenį, atvykusį studijuoti mediciną. Pirmą kartą susitikova prof. Grafo matematikos paskaitoje. P. N. buvo gamtos matemati- kos fakultete, o man, kaip medi- kai, tas dalykas nebuvo priva- lomas, bet matematiką pamė- gau studijuodama Petrograde. Prof. Grafo paskaitos ir praty- bos buvo labai įdomios; jis dė- stė gyvai su linksmomis pasta- bomis, net su humoru.

Tuo metu P. Narutis, nors tik 21 m. amžiaus, buvo rimtas, gi- lus jaunuolis su įdomiu intelek- tu. Jis nemėgo daug ir perlais- vai kalbėti, bet retkarčiais pa-

sakojo įvykius su pastabumu ir humoru. Jis buvo visuomet man- dagus ir paslaugus kolegų ide- zvilgiu. Jo jaunos dvasios idea- lizmas ir patriotizmas vyrauda- vo jo pažiūrose ir gyvenime. Su juo pasikalbėdavome ne tik apie matematikos mokslus, bet ir a- pie literatūrą, filosofiją ir apie aktualias mūsų gyvenimo temas. P. N. negalėjo užsidirbti su pra- gyvenimo svetimame krašte, ret karčiais šelpdavo jį giminės, to- dėl jam teko gyventi nekūrenamo pastogės kambaryuose su kitu studentu, jis maitinosi pu- badžiai, pvz. virė sriubas iš dar- žovių ir kaulų, kurios atrodė jam skanios. Bet Narutis tą vi- šką laikė nesvarbiu, antros eilės klausimu ir ne tik nesiskundė, bet ir niekuomet neužsiminė a- pie savo sunkias gyvenimo są- lygas.

Panašiai gyveno ir kiti trem- tiniai-studentai Berne, kaip Pe- tras Sagakinas (baigęs veterina- riją, išvyko į JAV ir čia žuvo tragiškai), Justinas Tumėnas — filosofijos fakultete, Antanas Garmus — medicinoje. Tuo lai- ku iš viso studijavo šveicarijo- je 14 lietuvių; Berne: Jurgis Šaulys, Pijus Grigaitis, Balyš Untulis, Lalyš, Bronė Galkytė (Dr. Bylienė), Baukytė ir Van- da Mingailaitė (Tumėnienė). Ge- diminaitė — buvo Lozanos u- te, Prancėvičiūtė — Genevos; vi-

soz studentų lietuvių buvo medi- kės, taip pat ir Mikulskis bu- vo med. fakultete Zuerike. Stu- dentai-lietuviai aplankydavo mus, tai susirinkdavo gražus jaunimo būrys.

Šveicarijoje gyvenimo sąlygos buvo labai prielankios studi- joms, gyvenome ramiai, neruo- šėm vakarėlių, šokių, nes netu- rėjom laiko, pinigų ir sąlygų. Tik švenčių ir atostogų metu darėm iškylas į gamtą, į Berno apylinkes ir toliau į didingus kalnus. Kolega Petras N., nors dažnai dalyvavo mūsų ekskur- sijose, laikėsi ramiai, kiek nuo- šaliai. Jisai draugavo daugiau- siau su Jurgi Šauliu, kuris bu- vėm mūsų pramogų vadovu ir jau tuomet pasižymėjo ne tik rim- tumu, bet ir ypatingu išdidumu.

Studentai šveicariečiai nepa- laikė ryšių su svetimtaučiais, kurių buvo gan daug Berne u- te, ir jie turėjo ypatingas privile- gijas ir visur pirmenybes. O šveicarijos gyventojai, ypač o- kiškoje dalyje, skyrėsi savo pa- ročiais nuo kitų europiečių, pvz. jie nelaukė giminių ir pažįstamų namuose, o mėgdavo susitikti šventadienių pasivaikščiojimui- se, kavinėse, kuomet beveik vi- sas Bernas išeidavo su šeimo- mis į apylinkes. Mes, atvykę į tą kraštą turėjome taikytis prie jų papročiu, negalėjom lankyti vieni kitų, nes tik su ta sąlyga gaudavom kambarius.

P. Narutis, išbuvęs kelerius metus Berne, persikėlė Liežan- Belgijon, kur garsiam Techni- kos institute studijavo elektro-

inžineriją. Kaip jis ten pragy- vendavo, neteko sužinoti, bet dėl lėšų stokos negalėjo baigti mokslo ir grįžo Lietuvon dar caro laikais. Abejoju, ar vien lėšos nulemė jo grįžimą; manau, kad daugiausia nuspėrė jo dva- sios stovis, nesulaikomas tėvy- nės ilgesys. Grįždamas be doku- mentų, jis rizikavo būti suim- tas, kalinamas ir net ištrema- mas. Bet likimas nusišypsojo jam šį kartą, ir nepaprastas, pri- puolamas įvykis padėjo. Jam va- žiuojant geležinkeliu per Eitku- nus-Virbalį, jėgo vagonan uni- formuotas augšto rango rusų kariškis; atsisėdė prie Naručio, užkalbino jį, susidomavo jo pa- sakojimu ir taip jie pravažiavo sieną ir draug išlipo Kauno sto- ty. Niekas ir nepaklausė Naru- čio dokumentų; matomai nedrį- so. Kaune jis surado lietuvius; pirmas, advokatas Leonas ištie- sė jam pagalbos ranką, davė pinigų pradžiai ir patarė, kaip apsisaugoti ir įsitaisyti toliau.

P. Narutis baigė Petrogrado Politechnikos institutą, užsidirb damas metalinių konstrukcijų fabrike, kaip garo turbinų kon- struktoriaus. Taip jis užbaigė va- ringą studentavimą, įgijęs elek- tro inžinieriaus diplomą. 1918 m. sugrįžo Lietuvon, dirbo savo spe- cialybėje, tarnaudamas įvairio- se įstaigose. Sutikdavau jį daž- nai Kaune; teko irgi susitikti tremtyje Vokietijoje, kur liū- dnosio išsivijęs sąlygose jis ne- nustojė energijos ir tikėjo į ge- resniąją ateitį.

Pavyzdingas yra to jaunuo-

studento idealizmas, patriotišku- mas, drąsamus, savęs užmirši- mas, didelis noras pasiekti moks- lą, įgyti specialybę, kad ir sun- kiausiomis sąlygomis, tikslu — grįžti Lietuvon ir dirbti jos la- bui.

Tebūna Petras Narutis pavyz- džiu mūsų dabatinei studentū- jai.

MOVING
A. BENIUVIS atlieka įvairius perkrautumus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. Bishop 7-9075 arba PRospect 8-7842

Tel. ofiso HE 4-6609, rez. PR 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. Išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
— Pritaiko aklinius —
6322 So. Western Avenue
val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-12 val. Trečia- dieniais 10-12 val. Tel. susitarus Ofiso telefonas: PR 8-3229 Res. tel. WALbrook 5-5076

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč. ir sešt. pagal sutarties

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street
Pirma ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu Prospekt 6-1795 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiadienį ir seštdienį.
Res. tel. GRovehill 6-5603

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue (Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Tel. ofiso LAfayette 3-6048 Res. WALbrook 5-3048

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue Chicago 29, Ill
pasimatymai pagal sutarties telefonas REPUBLIC 7-1900 Rezidencija: GTOvehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį Ofiso tel. VIRginia 7-0036. Rezidencijos tel. BEVERly 8-8244

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave. VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Šešt. 2-7 val. p. p. Išskyrus sekmadienius

Ofiso telefonas: YArds 7-1166 Rezidencijos: STewart 3-4511.
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street (Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas- dien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1-4 val.

Tel. WALbrook 5-2070 Res. HILLtop 5-1560
Dr. Alexander J. Javels
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 South Kedzie Avenue
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadienį ir seštdienį pagal sutartį.
Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadienį ir sešt. uždaryta

Telefonas GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. p. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius.
2422 West Marquette Ed

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 1-4 popiet. 6:30-8:30 vak. Trečiadienį pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYMPIA 2-418
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4688 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 v. ir 6-8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius. Butas 1526 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210, jei netauliepia, saukite Kedzie 3-246.
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet. nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt., 4-8:30 v. Šeštadienį ir seštdienį.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue (MEDICAL BUILDING)
Cirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštad. 1 val. ryto iki 3 val. popiet.
Office tel. RE. 7-1165 Res. tel. WALbrook 5-3748

Tel. ofiso YA 7-5557, rez. RE 7-4980
DR. FRANK C. KWINE
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. vakare trečiadienį ir seštdienį vak.

Tel. ofiso PRospect 6-2240 Rez. PRospect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECO. CHIRURGIJOS LIGOS
5700 S. Wood Street
Priėmimo val. pirmad. ir penktad. nuo 2-4 ir 6-8; antrad., ketvirt., sešt. 2-4; treč. ir sekmad. uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Office: 10748 South Michigan Ave. Buto: 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val. kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.
Tel. Ofiso — PULman 5-676 Buto — BEVERly 8-3946

Ofiso HElock 4-5817 Res. HEMl 4-3751
DR. A. NARBUTAS
VAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2745 W. 69 St.
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)
Pirma pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
4253 S. Whipple Street (Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9 Šeštad. 10-12. Trečiadienį uždaryta.
LAfayette 3-4919 Namų — CEDarcrest 3-1786

Tel. Ofiso PA 5-1717 Rez. PA 5-1718
DR. J. J. PLIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6318 W. Irving Pk. Road
VAL: Pirmad., antrad., ketv., penkt. 2-5 ir 7-8:30. Šešt. 2-4 p. p.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 2-7 val. vak. Šeštad. nuo 1-5 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso tel. VICTory 2-1484, Resid. 2427 W. 62nd St., tel. REPUBLIC 7-8619.

Ofiso telefonas — Bishop 7-3625
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue (Kampus Kedzie ir Archer).
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadienį, ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. CHIRURGINES IR ORTOPEDINES LIGOS
8745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
Tel. REPUBLIC 7-2290
VAL: Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6:00-8:00. Šešt. nuo 2:00 — 4:00. Trečiadienį ir kitu laiku susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4456 So. California Ave., Chicago
Saukite YArds 7-7381
Pirma: vakarais 6 iki 9; seštad. 10 val. ryto iki 4; trečiadienį ir sekmad. tik susitarus

Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1980
DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 811)
Val. nuo 2-4 ir 6-8; trečiadienį, seštad. ir sekmad. tik pagal sutartį. Jeigu netauliepia, viršmūšė telefonu saukite Midway 3-0001

P. SILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Prostetistas
aparatai-Protezai, Med. dan. pažai. Spec. pagalba kojoms (Archi Supporta) ir t.t.
VAL: 7-4 ir 6-8 Šeštadieniais 9-1.
ORTOPEDIJOS TECHNUKOS LAB.
4850 W. 63rd St. Chicago 26, Ill
Tel. PRospect 6-8084.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St. Ofiso tel. RELiance 5-4410 Rezid. telefonas GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiadienį ir seštdienį pagal sutartį

Ofiso tel. CLIFFside 4-2896 Rezidencijos: LAfayette 3-1173
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street (Kampus 47th ir Hermitage)
VAL: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Seštad. nuo 2 iki 6 val. Išskyr. sešt.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
Ofisai: 20 North Wacker Drive (Civio Opera House, kamb. 858) Val. kasd. 12-4
Tel. CENTral 6-2244
6002 West 16th St., Cicero
Val. kasd. 6-8, seštad. 1-3
Tel. TOWNhall 3-0959
Kitu laiku ir trečiadienį susitarus
Rezid. tel. HEMLock 4-7080

DR. VYT. TAURAS
TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERŲ LIGOS
Ofisai ir rezid.: 2413 W. 51st St. Tel. PRospect 6-1223 arba WE 6-587 Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr. Trečiadienį ir penktad. 6-9 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE. 4-2123, rez. PR 6-844
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
4255 South Western Avenue
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 7-9 v. v. Trečiadieniais, Šeštadieniais ir sekmadieniais uždaryta

Tel. ofiso: DANube 6-1125
DR. A. VALLIS-LABOKA
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
VAL: 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. v. Šeštadieniais 1-4 v. p. p.

Tel. ofiso PRospect 6-9406 Rezid. PRospect 6-944
DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6243 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Seštad. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VICTory 2-1581 Rez. VICTory 3-9745
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-tos gatvės) Priėmimo valandos kasdien 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. Seštad. 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE. 4-5150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak. Trečiadienį ir seštdienį pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6656
DR. P. Z. ZALATORIS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6656
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 3 p. p.; 6-9 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Virš 25 metų patirtimo
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius, Kreivias akis, Ištaiso.
Ofisai ir akių dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiadienį, nuo 10-12, penktadienį 11-12 ir seštadieniais 10-2 val. popiet.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palingvieni akių lęšiniai, kurie yra priešais galvos skaudėjimo bei svajimo ir skaudančių akių karščio Atitaukus trumparegių ir toliaregių. Prirenkuo teisingai akinius Vis egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais matavimus trūkumus. Speciali atyda kreipliams ir mokyklos vaikams.
4712 South Ashland Avenue
Tel. YArds 7-1878
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Seštad. 10:30 iki 6 val. Sekm. ir treč. uždara

Remkite dien. Draugą!

MES PERSIKĖLĖM Į NAUJĄ VIETĄ

Mes persikėlėme į naują savo namą. Pradedant gruodžio 17 diena visi Chicago Savings & Loan Association nariai, taupytojai, draugai ir įvairius reikalus su mūsų įstaiga turintieji prašomi jau vykti į 6245 SO. WESTERN AVENUE, Chicago, Illinois. Vėliau pranešime oficialaus atidarymo (Grand Opening) dieną. Nuo josios įsteigimo 1924 m. Chicago Savings visada, be jokios pertraukos, kas 6 mėnesiai išmokėjo ir išmoka aukštus dividendus, kaip tai daro didžiausios tos rūšies įstaigos. Saugumo ir pelningumo atžvilgiais Chicago Savings stovi greta tų taupymo bendrovių, kurios visada savo reikalus teisingai ir ekonomiškai tvarko, kad taupytojams būtų naudos. Šiandien, persikeldami į savo naują namą, kuris yra vienas gražiausių visoje Chicagoje ir turi pačius vėliausius įrengimus bei pagerinimus, tariame širdingą acū visiems, kurie koku nors būdu esate padėję Chicago Savings & Loan Association išaugti į \$20,000,000 viršįjančią bendrovę. Kviečiame ir toliau mus remti, pasi- dėdami pinigais į šią tvirtą ir sąžiningai tvarko- mą finansinę įstaigą.

Chicago Savings & LOAN ASSOCIATION
6245 SOUTH WESTERN AVE
CHICAGO 36, ILLINOIS

DRAUGAS
(THE LITHUANIAN DAILY PRESS)
2834 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. VIRginia 7-6611; 7-6612
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.
Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the Lithuanian Catholic Press Society
PRENUMERATA: Metams 1/2 metų 3 mėn. 1 mėn. Chicago ir Cicero \$9.00 5.00 2.75 Kitur JAV ir Kanadoj \$8.00 4.50 2.50 Užsienyje \$11.00 5.50 3.00
Redakcija straipsnius laisvo nuoždira. Nesnaudotų straipsnių naušo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pilsniūniamos gavus prašymą.

RILKE NAUJŲ TYRIMŲ ŠVIESOJ

30 metų nuo jo mirties proga
DR. A. ŠEŠPLAUKIS, New York

Kai R. M. Rilke, eidamas 52 metus, atsisveikino su šiuo pasauliu 1926 metų gruodžio 29 dieną. Jis jau buvo perėjęs platų savo poetinės kūrybos kelią, kurį pradėjo kaip "Dievo įieškotojas" Valandų knygoje ir baigė kaip "buities įieškotojas" Duino elegijose ir Sonetuose Orfėjui. Tačiau bene plastiškiausia ir mąžiau idėjiškai apskuinta jo poezija tame tarpe telpa Paviekslų knygoje ir Naujųjų eilių abiejuose dalyse. Iš tų knygų Rilke's poezijos daugiausia buvo paskelbta ir lietuviškai (Granite, Židiny ir kt.).

Rilke mirus, sekėnčių Židinio pirmajame numeryje jo red. V. Mykolaitis parašė neilgą poeto kūrybos apibūdinimą, iškeldamas jo idealistinį vienismą, jo gyvenimo tragikos pajautimą, pavyzdžiui duodamas šias eilutes iš Valandų knygos (iš Vienioliško gyvenimo):

Ką, Dieve, tu darysi, kai aš mirsiu? Tavo aš šotis (kai sudušu?) Tavo aš gėrimas (kai sugesiu?) Drėbūžis tavo ir tavo darbas, tu be manęs paliksi be prasmės.

Paskutinioji eilutė sukėlė įtarimo ne tik moderniam literatūros istorikui (plg. H. Lechner, Vok. lit. ist. pagrindai, p. 344), bet žinoma, ir mūsų senajam A. Jaktui, kuris, pasiūlymų išleisti Rilke's Marijos gyvenimą lietuviškai, liko skeptiškas.

Rilke's poetinio kelio gairės

Būdinga tai, kad Rilke su savo žymiausiu kūriniu, Duino elegijom, pasirodė tais pačiais 1922 metais, kai išėjo T. S. Elioto Nualinta žemė, James Joyce Ulysses, P. Valery Charles, kuriuose irgi iškyla nihilistiniai, psichoanalistiniai ir individualistiniai motyvai. Tačiau didelio skirtumo esama tarp Rilke's ir Elioto: kai Rilkei minėtieji metai buvo pradžia "intensyvaus atsitolinimo nuo krikščionybės", Eliotui jie buvo pradžia grįžimo į ją, pamačius, kad tolimesnis pasaulio išgelbėjimas be jos neįmanomas (plg. jo Pelenų dieną, Keturis kvartetus).

Rilke's, kaip žymaus poeto, svoris Europoj itin buvo jaučiamas tarp 1930 ir 1940 metų, po to jis ėmė mestis į anglosakų kraštus, ir šandien anglų ir amerikiečių literatūroj Rilke tiek pat įtakingas, kiek Kafka, Proust, Joyce, Eliot. Iš žymesnių anglų poetų Rilke's įtakos patyrė Stephen Spender, iš amerikiečių W. H. Auden, kuris šalia Elioto kelia Rilke:

And Rilke whom "die Dinge" /bles, The Santa Claus of loneliness.

Tačiau Rilke — kontroversinis poetas. Jis pranciškoniskai serafiskai nuolankus ir antikrikščioniškai sukylas. Tat ypač matyti iš veikalų, pasirodusių per pastarąjį dešimtmetį. Jie daugiausia sukasi apie Duino elegijas, kuriose poetiškai bandoma

spręsti luities problema. Kadan gi šio straipsnio rėmai neleidžia plačiau pažvelgti į visų tų diskusijų eigą, meskim žvilgsnį bent į svarbiausius veikalus, pirma betgi pasiklausę, ką pats Rilke apie savo veikalą šneka.

Rilke's laiškas Vytautui Olvidui
Visų Duino elegijų kritikų bazė yra paskutinis Rilke's laiškas Vytautui Olvidui Hulevičiui, Rilke's raštus vertusiam į lenkų kalbą ir taip pat Rilke priartinusiam prie lietuvių literatūros. Tas laiškas paskelbtas Rilke's Muzot laišku rinkiny, jo dukters Ruthos išleistame 1936 m. Dar iš ankstesnių Rilke's laišku Olvidui patiriame, kad pastarasis Vilniuj ruošė Rilke's literatūrinis vakarus. Gailla, kad rinkiny nepaskelbti Olvido laiškas. Iš trečiojo laiško patiriame, kad tų vakarų jau buvo trys. Rilke's susirūpinęs, kaip atsidėkoti ne tik rengėjui, bet ir menininkams.

Tačiau didžiausią savo padėką Rilke reikią tame trečiajame laiške už "itin vertingą dovaną, "būtent Adomo Mickevičiaus paskaitas, skaitytas College de France. "Jūs išpildė seną mano troškimą (pagalvokit tik)", rašo Rilke, tartum cituodamas Goethę, kuris savo metu panašiai pasisakė, gavęs Rėzos Dainų rinkinį. Per Olvidą Rilke susipažino su lietuvių dainomis ir kalba, apie kurias buvo skaitęs Mickevičius Paryžiu, pažymėdamas, jog "dainos daro lietuviams didelę garbę, nes rinkiny (turbūt Rėzos. A. Š.) nerasi nė vienos, kuri būtų netinkama, obsceniška; lietuvių kalba turi kažką švento, sacerdotiško; garbinga lietuviška šeima nevertoja slaviskų terminų" ir t. t. (plg. Les Slaves, p. 128). Nemažiau Rilke, gėlių gerbėjas, bus domėjęsis lietuvių gėlėm, kurias Mickevičius savo veikalė aprašinėja.

Duino elegijas interpretuoja V. Olvidui pats autorius

Penktasis ir paskutinis Rilke's laiškas Olvidui Hulevičiui, išsiųstas 1925.XI.13, atskleidžia mums autoriaus pažūras į jo veikalą. Kadangi Rilke's M. L. Briggės užrašuose "bedugnė pakabintas gyvenimas" buvęs neįmanomas, elegijos jį padarę vėl įmanomą: rasta gyvenimo prasmė. Mirtis ir gyvenimas priklauso tai pačiai visumai:

- Televizijos
- Radijai: importuoti ir vietiniai, AM/FM, nešiojami ir kit.
- Fonografai
- Hi-Fidelity
- Įkaltėjimo aparatai
- Dulkiasurbiškai, skutimosi mašinė, plaukų džiovintuvai, kavos virdukliai, tosteriai, mikšsteriai, automatiškos keptuvės ir kt. namų apyvokos reikmenys
- Rašomos mašinė
- Elekt. laikrodžiai ir įvairūs kitokie daiktai.

Piguaisiai pirksite ir geriausią patarimą gausite inž. A. Semėno įmonėje.

DAINA TELEVISION
sales-service
Sav. inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — Clifside 4-5605
Aldara: Kasdien 9-9, sekm. 10-5

SOPHIE BARCUS
PASTORAL
18 WGES stoties — Banga 1390
18 MADIENNO vak. nuo 7-8 v
NUO PIRMAI IKI PENKTAD
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEKMD. 8:30 iki 9:30 ryte
SEKMD. 8:30 — 9:30 v. r. 18 stoties
WOPA — 1490 kil.
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Ill. HEMlock 4-2413

R ŠERENAS
4646 S. Wood St. Chicago 9
Tilnois. tel. VI 7-2972

CARR MOODY LUMBER CO
STASYS LITVANS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro
šeštadieniai iki 8 val. vakaro

ANTANAS TVERAS
DIPL. LAIKRODINTINKAS
Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

R. M. Rilke

IŠ DUINO ELEGIJŲ

Iš pirmosios elegijos

Balsai, balsai. Klausyk, mano širdie, kaip tiktai šventieji klausė: kad šauksmas galingsas juos kėlė nuo žemės; o klūpojo jie, neįmanomi, toliau ir nepaisė to: Taip klausė jie. Ne kad tu Dievo pakeltumei balsą, oi ne. Bet dvelksmą išgirski, tą nepertraukiamą žinią, kuri iš tylos pasidaro. Jis veržias tavin iš jaunų mirusiųjų. Kur tik įsengdavai tu, ar tau nekaltėjo ramiai bažnyčios Romoj, Neapoly apie likimą jų? Arba atsiverdavai įrašas tau iškilmingai, kaip ką tik lenta Santa Maria Formosa. Ko nori jie man? Tyliai nusiimsiu aš neteisybės atšvaitą, kurs jųjų dvasios judesį tyrą truputį kartais sutrukdė.

Iš devintosios elegijos

Angelui skelbki pasauli, ne nepasakomą, ja m tu nepasigirsi dindingai išjautęs; pasauli, kurs jausmingiau jaučia jis, tu naujokas. Tad rodyk jam kas paprasta, tai, kas iš kartos kartai kurta, kas kaip mūsų gyvena, greta rankos ir žvilgsny. Sakyki jam daiktus. Stovės jis stebėtiniau; kaip stovėjai tu pas virvinką Romoj, pas puodžių prie Nilo. Jam rodyk, kaip daiktas gal būt laimingas, kaip nekaltas ir mūsų, kaip net besikundžiantis skausmas virsti pavidalu ryžtas, daiktu tarnauja ar į daiktą numiršta — ir anapus laimingai iš smuiko išsprūsta. — Ir tie, išėjimu mirimu gyvenę daiktai supras, kad tu juos skelbi; praeina jie žada mus gelbėt, mus praeinausiasius. Jie nori, kad mes juos širdy nematomoj pakeistume — o begaliniai — j mus. Kas pagaliau mes būtume.

Vertė A. Tyrulio

* Vok. Unmoegliche, žodis, kaip pastebi Guardini, neišverčiamas. Čia Rilke turi galvoj šv. Pranciškų, šv. Joną nuo Kryžiaus, šv. Teresę ir kitus ekstazinius šventuosius. Kreipimusi į pranciškoniską idealą baigiama Valandų knyga, šiaip stipriai panteistiška.

mirtis tik nuo mūsų nugežta, neapšviesta gyvenimo pusė. Nes aš nei šiaup nei anapus tesanti tik didelė visuma, kurioj esąs ir elegijų "angelas".

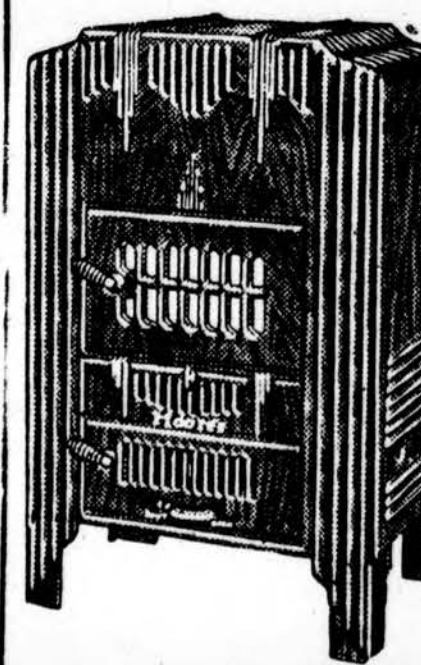
Elegijos pradėtos rašyti Duino pily prie Adrijos jūros dar 1912 m., bet dėl karo buvo baigtos po 10 metų. Rilke įspėja, kad elegijų nereikia suprasti krikščioniškąja prasme, nes nuo krikščionybės jis vis labiau tolstas. Jam terūpis žemės, daiktų garbinimas, jų kelimas. Mūsų protėviai dar mokėję daiktus suprasti, išgyventi, to dabar nebėsa. Ypač kalta esanti Amerika, kuri gaminanti "tuščius, abejingus daiktus, pseudodaiktus, gyvenimo atrapus"... Klaidinga esą vertinti elegijas katalikiškuoju požiūriu arba tuo pat po-

žiūriu suprasti jo "angela", kuris esąs veikiau islamiškas, tik ne krikščioniškas...

Romano Guardini atsakymas Rilkei

Poetai paprastai nėra geri savo veikalų interpretatoriai. Pz. daugelis šių dienų kritikų nesutinka, kad Rilke's "angelas" neturėtų jokio ryšio su krikščioniškuoju. Dėl to R. Guardini sa-

Apsirūpinkite laiku apšildyti savo butą.

GERIAUSIŲ FIRMŲ PEČIAI,
pradedant nuo \$28.00 pas
Roosevelt Furniture Company
(LIETUVIŲ KRAUTUVĖ)
2310 West Roosevelt Road
Tel. SEeley 3-4711
Nelle Bertulis ir Felix Raudonis, savininkai

Krautuvė atidaryta kasdien iki 6 val. vak. Pirmadienį ir Ketvirtadienį iki 9 val. vak. ir Sekmd. nuo 11 val. ryto iki 4:30 val. po pietų

LEGULO, Department D,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKINAI) ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

ANTANAS TVERAS
DIPL. LAIKRODINTINKAS
Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

vo veikale prikiša Rilkei, kam jis šalindamas nuo krikščionybės, visdėlo vartoja krikščionišką jvardžius, asmenybes. Nepaisant Nietzsche's antikrikščionių grimasų, Vakaruose antikrikščinio žmogaus tipo dar nebėsa. Guardini ryžtingai stoja prieš Rilke's transcendencijos iškeitimą į imanenciją, į jausmo ir pačios žemės suabsoliutinimą. Savo elegijose iškelęs mirties ir meilės problemas, Rilke neduodąs atsakymo į jas: su mirtim jis teinas iki jos ribos, o jo meilė tesanti narcistinė, iš mylimo objekto paėmusi kiek reikia jį jį paliekanti. Rilke's rodoma buitį — atsisakymas amžinybės ir absoliuto dėl žemės — nesanti buitį, bet, kaip ir Nietzschei, iliuzija. Šiai minčiai pritaria ir kitas naujesnės kartos kritikas Erich Heller savo veikalė Disinherited mind (1952), nors jis pats ir nėra Guardini pasaulėžiūros. Savo knygos gale Guardini tarią gan griežtą žodį Rilke's atžvilgiu: "Todėl reikia kiekvieną, kuris nori mokytis poetiškai kalbėti, nuo Rilke's išpėti. Jei kas nori mokytis, teenie pas Moerikę ar pas Goethę, tik ne pas jį".

Guardini interpretacija yra sukelusi nemažą audrą literatūriniam pasauliui. Reikia žinoti, kad Rilke's įtaka visdėlo yra milžiniška. Daugelis jo sekėjų iki laiško Olvidui jo poeziją kitaip aiškinosi. Iš tikrųjų tai ir galima, nes ne daug tėra poetų, kurie taip plačiai būtų panaudoję biblines ir krikščioniškas temas, kaip Rilke. Kalkurios jų atsargiau apdorojamos, kitos betgi ana minėta antikrikščioninė prasme, pvz. kad ir Alyvų daržas, kur poetas savo asmeninius jaunystės apsvylimus priskiria Kristui.

Į Rilke Guardini žiūri filosofiskai, bet jo poetinių vertybių neneigia ir jas nagrinėti palieka literatūros kritikam. Čia, žinoma, iškyla tikėjimo ir poezijos problema, dėl kurios ir pats T. S. Eliot pastebi, kad tarp filosofinio tikėjimo ir poetinio priatarimo esama skirtumo (plg. jo Selected essays, p. 257). Teisin-

gai pastebi Rilke's bičiulis R. Kassneris, kad Rilke ne paulinė, bet tominė prigimtis: jo pasaulis pagrįstas ne tikėjimu, bet kės Schweizer Jahre, 1936). Kietesnis ir atlaidesnis žodis Vienas žymesniųjų šių dienų (Tęsinys 4 pusė.)

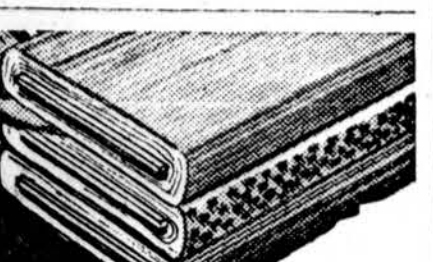
Parduodama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ
IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

Reguliari \$7.50 vertė vilnonė eilutėms medžiaga tik
\$3.95 už jardą

PUIKI RINKINĖ IMPORTUOTA VILNONĖ MEDŽIAGA EILUTEMS
\$4.95 jardas

VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA vertės nuo \$7.95 iki \$9.50, dabar
\$4.95 už jardą

SUTAUPYSITE IKI 50% pirkdami medžiagas užuolaidoms ir baldų apdengimui.

VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ.

MOSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE FABRICS
1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210
SEeley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniai uždaryta

MARQUETTE RADIO & TV SERVICE
2419 West 67th Street
Kasdien ir sekmad. nuo 9 iki 9 valandos vakaro
JUOZAS RAKŠTYS Tel. PProspect 6-5216

Ar Jūs esate toks LINKSMAS? Jei ne, tai pradėkite TAUPYTI ŠIANDIEN!

Mutual FEDERAL Savings
and Loan Association
Chartered and Supervised by the U.S. Government

2202 W. Cermak Road
Chicago 8, ILL.
Virginia 7-7747

Aukštesnius dividendus mokėsime nuo 1957 m. sausio mėn. 1 dienos. Partrauksime Jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę. Pinigams padėti nereikia važinėti. Jūs galite paaušyti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS
Prezidentas

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniai nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniai visai neatidaro.

RILKĖ

(Atkelta iš 3 pusl.)

Rilkės žinovų, E. H. Holthusen, net savo lyrikoj Rilkės paveiktas, sako Vėlyvajame Rilkėje (1949) iškėlia Rilkės absoliutinį jausmo subjektyvumą. Rilkės Dievas, mirtis — tėra širdies atributai. Rilkė galvoja širdimi, jo absoliutinio jausmo neturi sudrumsti mylimas asmuo, dėl to atsisakoma jo meilės (narcistišne meilė), dėl to net paklydusio sūnaus motyvas išverčiamas priešingai. Žmogus kaip dvasias neturi vietos (plg. 3 elegiją: "kur o kur vieta?") Transcendencija išmainoma į žemės grožį, jos garbinimą. Tai tie patys idėjiniai Rilkės defektai, kuriuos iškėlė Guardini.

Tačiau savo benamiame žmoguje (1952) Holthusen įieško išieities, matydamas, kad vien filosofiskai svarstant galima netekti paties veikalo. Dėl to "iš vienos pusės turim pasiduoti grožiui, kurį jis sukuria" (p. 56).

Tarp Rilkės ir Dantės esama milžiniško skirtumo: Dantė išreiškė krikščioniškojo pasaulio idėją, Rilkė tik kuria subjektyvinės idėjos pasaulį. Bet iš viso kyla klausimas, ar poetas turi "kurti" kokį tikėjimą. Dėl to su J. Nadleriu reikia sutikti, kad Rilkės reikšmė glūdi ne jo idėjiniame laimėjime, bet stilistinia me sugebėjime.

Cia duodami pavyzdžiai rodo, kaip aukštai Rilkė susijęs su krikščioniškojo pasaulio įvaizdžiais ir kaip bando apgręžti "gerąją žinią" — nešti ją į dangų, į savo "anėlą".

Albertas Mateika
Vedėjas Sv. Kazimiero parapijos choro Racine, Wise.

OKUP. LIETUVOJ

V. S. M. Slavočinskio "Giesmės". 1646 m. Vilniuje buvo išleista Saliamono Mozerkos Slavočinskio "Giesmių" knyga. Kaip "Literatūros ir Meno" 41 nr. rašo J. Lebedys, ilgą laiką šis giesmynas buvo laikomas dingusiu ir apie jį lig šiol nebuvo parašyta nė vieno vertinimo žodžio. Tik 1930 m. buvo pažymėta, kad vienas jo egzempliorius išlikęs Dzikove (netoli Sandomiežo), grafų Tarnovskių bibliotekoje. 1939 m. jis buvo nurašytas ir nusiųstas į Krokų-

vą fotografuoti, bet prasidėjęs karas darbą nutraukė. Šiuo metu vienintelis giesmyno egzempliorius saugojamas Varšuvos bibliotekoje. Šią vasarą Lietuvos Mokslų akademijos centrinės bibliotekos rankraščių skyrius gavo iš ten jo mikrofilmą.

Rašydamas apie šį giesmyną, J. Lebedys pažymi:

"S. M. Slavočinskio "Giesmės..." — pirmasis giesmynas Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje. Su jo pasirodymu prasideda nauja pakopa lietuvių eilėrašdaros, literatūrinio stiliaus, poezijos kalbos vystymosi istorijoje... Kaip rodo pirmosios giesmynė idėtos originalo eilutės ir tekstų palyginimas, S. M. Slavočinskis psalmes ėmė ne iš biblijos, bet iš J. Kochancvskio, žymiojo XVI amž. lenkų poeto".

V. A. Venclova apie V. Mykoliaičio-Putino poeziją. Pastaruoju metu Lietuvoje Valstybinė grožinės literatūros leidykla iš-

leido V. Mykoliaičio-Putino "Poeziją" (redagavo Alf. Maldonis). Apie ją "Literatūros ir Meno" 41 nr. platų straipsnį paskelbė Ant. Venclova, pavadinęs jį "Pastabos apie V. Mykoliaičio-Putino poeziją". Savo pastabose Venclova Putino atžvilgiu yra nuoširdus ir mažai ką jam prikiša. A. Venclova baigia tokiu tvirtinimu: "Mykoliaičio-Putino poezija yra ryškus ir reikšmingas etapas mūsų literatūros istorijoje. Tam tikra dalimi ji jau yra mūsų poezijos praeitis, tam tikra dalimi ji įeina ir į mūsų poezijos dabartį. Galima sutikti su autorium, kai jisai įžanginiame žodyje prie dabar išleistos savo knygos sako, kad "būdingiausiuose šios knygos eilėraščiuose skamba gimtojo krašto meilė, laisvės troškimas, protestas prieš dvasinę prievartą ir smurtą, pasididžiavimas žmogaus didybe, o sielvartas dėl menkystės".

Kaip gražiai tie žodžiai išreiškia šių dienų okupuotosios Lietuvos tikrovę! Kas tikrai myli savo gimtąjį kraštą Lietuvą, tas trokšta jai laisvės, protestuoja

Krautuvėje "MARGINIAI" adresu: 2511 W. 69th Str., Chicago 9, Ill. galima gauti gražius liaudies meno išdirbiniai, knygos, žurnalai, taip pat galanterija.

ALUMINUM
STORM WINDOWS
\$15.95
Combination Aluminum
STORM DOORS
\$39.95
Installation Extra
NO MONEY DOWN
KRIDE COMPANY
2719 W. 71st St., HE 4-9114
OPEN SUNDAY
Lietuviai Savininkai

GERIAUSIOS ATEINANČIŲ ŠVENČIŲ DOVANOS!

LIETUV. ENCIKLOPEDIJA Išspausdinti 9 tomai, bus 21-22. Vienas tomas JAV \$7.75, visur kitur \$8.00	LIETUVOS ŽEMELAPIS Sulankstomas, knygelės formos \$3.50 sieninis \$4.50	V. KREVES RAŠTAI Viena knyga \$5.50 Penumeruojant visą kompl., 6 tomai \$25.00
---	---	--

Gaunama Lietuvių Enciklopedijos Leidykloje
265 C Street, So. Boston 27, Massachusetts ir pas knygų platintojus

prieš dvasinę prievartą ir smurtą ir tvirtai tiki, kad žmogus kada nors laimės, atsiminęs sa-

VARPIUTAS ACCORDION SCHOOL
73 East 103rd St. Tel. CO 4-1115
Nauji akordeonai, 120 Bas, reg. \$400.00.
Speciali kaina \$150.00
Didelios nuolaidos nuo visų instrumentų. Mes perkame ir parduodame muzikos instrumentus.
• NEMOKAMAI pasinaudosite akordeonu jūsų namuose!
• Visos pamokos privačiai • \$2 už pamoką (10 savaitių)
• Užbaigę kursų galite išsinuomuoti akordeoną.
Mes taipgi perkame vartuotus pianinus ir visokius muzikos instrumentus — bet kokiame stovy.

ALGIRDAS LANDSBERGIS
KELIONĖ
V. Adamkevičiaus aplanka
Kiekviena su rinkiniu atskirai: 250 pal., kaina \$2.50
ORAGAS, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

BALYS RADIO & TELEVISION SALES AND SERVICE
Elektriški prietaisai, dovanoms prekės, plokštelės, fonografai, sveikinimų kortelės, foto aparatai, filmos, TV ir radio lemos.
Auto radio ir elektriški prietaisai taisydamas.
Atdara: Kasdien 9-6, pirm. ir ketvirt. 9-9, sekm. 9-2
2646 West 71st Street Tel. Prospect 8-5374
Chicago 29, Illinois Sav. B. & J. Brazdžionis

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — **BRIGHTON SAVINGS AND LOAN**!
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., antradi., penktadi. ir šeštadi. 9 val. ryto iki 4:30 p.p.
Trečiadi. 9 ryto iki 12 val.
Ketvirtadi. 9 val. iki 3 val. vak.

COAL
ANGLIS IR PEGIAMS ALIEJU PRISTATOM Į VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinių ilgą patyrimą.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave., Telef. Virginia 7-7097

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekančiais:
ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — Frontier 6-1882

1957 BUICKAS
Tik
\$2,595.00
Dynaflo, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos
Lietuviškoje Prekyboje—MILDA BUICK, Inc.
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.
Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.
Saugumą užtvirtina Sąjunga Valstybių valdybos agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervas, o pelną — pacyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.
Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus gretas ir draugiškas patarnavimas.
Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė
Precin Photo Studio
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

Telef. REpublic 7-5503
ADOMAS VAITKEVICIUS ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirkimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4919 So. Paulina St.
Prospect 6-7960

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas
LIETUVA
yra geriausia dovana visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokiu kalba bekalbėtų.
Albumas Lietuva yra gražiausia dovana
Kiekvienam verta šį gražų leidinį pažiam įsigyti ir kitam dovanti. Išleido ATEITIS. Jį galima gauti: Kaina 6 dol.
ATEITIS administracijoje
916 Wiloughby Ave.
BROOKLYN 21, N. Y.

Duona ir įvairūs skoninges bulvutes kepta
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Litanica Ave.
Tel. Clifside 4-6978
Pristatoma į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visas artimuosius miestus.

It's Easy to See Why Standard is Chicago's Strongest!

Standard's Exclusive "Safety Features"

CONDENSED STATEMENT OF CONDITION
December 1, 1956

ASSETS	LIABILITIES
Cash and United States Government Bonds..... \$ 7,956,292.33	Savings Accounts..... \$47,601,063.60
First Mortgage Loans to Veterans..... 34,533,060.33 ✓	Federal Home Loan Bank..... 2,700,000.00
Conventional First Mortgage Loans..... 13,977,922.93	Other Liabilities..... 2,211,476.62
Other Assets..... 1,126,837.54	
Office Building and Equipment..... 1.00 ✓	Reserves and Surplus..... 5,081,563.81 ✓
\$57,594,114.23	\$57,594,114.23

- Our large portfolio of GI mortgages are partially guaranteed by the Veteran's Administration and are considered to be without risk. You find this "Safety Feature" only at Standard.
- The office building, vault and all equipment are valued at over \$1,000,000.00 but carried at \$1.00; this is another exclusive "Safety Feature".
- Our outstanding Reserves and Surplus are known throughout America as a standard of safety for all to try to achieve. Every \$100.00 of your savings is protected by \$110.60.

Save by Mail
We pay postage both ways

Standard Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

"DARNOS" CHORAS

Lietuviai pabaltiečių stovykloje
FAUSTAS STROLIA, E. Chicago, Ind.

Pietinėje Vokietijoje, nepertoliausiai nuo Alpių papėdės esančiame Memmingene rasime labai jaukią pabaltiečių stovyklą. Vokiečių valdžios rūpesčiu pabaltiečiams yra naujai pastatyti blokai su moderniais įrengtais butais. Čia pabaltiečiai turi savas Vargo mokyklas, pora savų krautuvių; čia gatvės pavadinamos Pabaltijo kraštų miestų vardais ir jose skamba lietuvių,

nyčių lietuviškas giesmes ir įvairiausiomis progomis pasirodymas su lietuviškomis dainomis vietos salšė, laimėjo vietinių ir apylinkės vokiečių tarpe daug simpatijų ir pagarbos tiek lietuviams, tiek pabaltiečiams bendrai. "Darnos" choras per trejus metus dalyvavo apie 30 kartų įvairiuose lietuviškuose ir tarptautiniuose kultūrinuose rengimuose. Be Memmingeno

Budriūną ir visu uolumu rėmė choro organizavimo reikalą. Dėka nepaprasto muz. Budriūno tam darbui pasiūlymams, nuolatinės kun. Bungos, choro krikštintųjų Radzevičių ir kitų geradarių visokeriopos paramos ir dėka minėtos solidarumo dvasios choristų tarpe choras gyvuoja ir pajėgia išpildyti tokias sunkias dainas, kaip C. Sasnausko "Užmigo žemė" ar Vl. Jakubėno "Ožys".

Sukaktų miainit

Neseniai choras gražiai atšventė savo trečiąjį gimtadienį, kurio popietėje davė koncertą

nių visumą. Ypatinai tenka pabrėžti sopranų balsus. Ir nors dalis choristų yra nevisai jauni ir sveikatingi asmenys, tačiau choro išpildomos dainos visados pilnos nuotaikos ir entuziazmo. Su pagrindu "Darnos" chorą galima vadinti tikru meninės dainos puoselėtoju-atžalynu.

Sukaktuvėse chorą sveikino lietuvių apylinkės valdyba, kun. Stanaitis, vietos latvių atstovai. Latvių Luv. kariuomenės generolas savo žodyje gyrė muz. M. Budriūno nepaprastą sugebėjimą vienon šeimon apjungti įvairių tautybių žmones, ko, esą, nepajėgė padaryti pasaulio didieji politikai per visą paskutinį dešimtmetį siekė Europos valstybių suvienijimo...

Prof. dr. J. Grinius savo raštiskame sveikinime sako, kad "Darnos" choras savo reikšme stovi pirmoje vietoje po lietuvių gimnazijos Europos lietuvių kultūrinėje srityje. Tuo būdu, kadangi chore dalyvauja latviai ir estai, esąs tiesiamas gero sugyvenimo tiltas su Pabaltijo tautomis, kuris būsiąs dar labiau reikalingas, kada Lietuva vieną dieną vėl bus laisva.

"Darnos" chorui ir jo vadovui muz. M. Budriūnui linkėtina ilgai gyvuoti ir toliau garsinti Lietuvos ir Pabaltijo valstybių vardą ir tuo būdu kovoti dėl jų laisvės.

Memmingeno lietuvių choras Darna su dirigentu M. Budriūnu

latvių ir estų kalbos — netik iš suaugusių, bet ir iš vaikučių lūpu.

Mes turbūt visi, kurie sveičiavomės 1954 m. rugsėjo 27 d. Memmingene, buvome sujaudinti visos stovyklos gventojų vieningos ir solidarios dvasios reiškiniais. Juk visi blokai buvo papuošti vainikais, o ant kiekvieno lango antrame augšte — ar tam bute gyveno lietuviai, ar latviai, ar estai — 7-tą valandą vakaro sužibo įvairiaspalvės žvakutės, kurios rudens vėjo glostomos tarsį lenktyniavo su dangaus skliautu žvaigždėmis vakaro tamsoje. Tą dieną visa stovykla kartu su lietuviams laukė lietuvių vyskupo...

Užgimė prieš trejus metus
Tikriausiai to akivaizdus solidarumo ir vienybės priežastingume glūdi Memmingeno stovyklos gyvybė, stiprybė ir garsas. Čia užgimė prieš trejus metus lietuviškas mišrus choras, tikrai labai darnus balsu vienetas, kuris teisingai pasirinko sau "Darnos" vardą. Kas sekmadienį šis choras giedodamas vienoje iš Memmingeno miesto baž-

nyje jo apylinkės choras yra giedojęs ir dainavęs Bonnoje, Ulme, Muechene. Huettenfelde, Kaiserslauterne ir du kartu Šveicarijoje. Gerų atsiliepimų apie chorą buvo lietuvių, vokiečių, šveicarų ir vengrų spaudoje. Trūkstant lietuvių dainininkų, chore dalyvauja visa eilė latvių, estų, vokiečių ir ukrainiečių, kurie išmoksta tarti lietuviškus žodžius taip gražiai, kad vargiai galima būtų nugirsti kokių netikslumų; reikia stebėtis jų liežuvių miksūmu, dainuojant tokias gyvas dainas, kaip "Stikliukėlis" ar "Loja šunes". O kaip gražu, kada tie kitataučiai įsijungia į pilną ilgesio, meilės ir ramumo dainą "Kur girios žaliuoja": "Tėvyne ten mano, šalėle brangi... tūlas neišmano, kaip jina graži..."

Muz. Mato Budriūno laimėjimas
Šio puikaus choro vedėjas yra muz. Matas Budriūnas. 1953 m. spalio mėnesį Memmingeno lietuvių klebonas kun. Ant. Bunga, turėjęs prieš tai nugalėti didelius apgyvendinimo sunkumus vokiškuose įstaigose, pasikvietė iš Gautingeno muz. M

ir po koncerto miesto pilies salėje atsigavino jatkiam pobūvyje. Choras gali teisėtai didžiuliuoties savo gerais ir gražiais balsais, kurie muz. Budriūno puikiai išlyginti ir suglandinti į dar

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE
Kiekvieno Sutaupos Apdraustos iki \$10,000.00
I R
Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui
Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. P Prospect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Kultūrinė kronika

● Dail. Antanas Rūkštelė po pasisekusios parodos dar pasiliko kairių laiką Chicagoje. Nustatė Dailios Milaknytės portretą, padarė viršelį Nelės Mazalaitės knygai "Pjūties metas" ir nupiešė kun. dr. Juozo Prunskio portretą. Šios savaitės pabaigoje išvyko į Lawrence, Mass., kur tuoj pieš Pr. Juro portretą, o po Naujųjų Metų grįždamas į Chicago, sustos Detroito, kur numatyta suorganizuoti jo tapybos paroda.

● Dail. V. Kasiulio paroda JAV-se organizuoja Stiebel galerija. Paroda numatoma sausio mėnesį. Prancūzijos ambasados JAV-se leidinys "News From France" paskelbė, kad paroda įvyks Hammer galerijoje, 51 East 57 str., New York miesto. V. Kasiulio litografiją "Gatvės muzikantas" įsigijo Modernaus Meno muzėjus Paryžiuje.

● Dailininkas Kazys Veselka padarė puošnų aplanką Eugenijaus Gruodžio poezijos knygai Agonos ir smėlis, kuri šiomis dienomis išėina iš spaudos. Knygą leidžia lietuviškos Knygos klubas. Ji susideda iš trijų dalių, kurios yra įvardintos: Benediktinas, Saulės Lankas ir Pantera. Knygos kaina vienas doleris. Gaunama "Drauge".

● Dail. Bakis gilindamas meno studijas Paryžiuje, pavasarį rengiasi suruošti parodą, kurioje numato išstatyti apie 35 keramikos, vario ir geležies darbus.

● Dail. Račkus, keletą mėnesių praleidęs Ispanijoje ir Portugalijoje, grįžo tėti studijų į Paryžių.

● Lietuviška atvirutė — kryžius su kopytstulpių (ėvų) pranciškonų vicuolyne Kennebunkport, Maine, yra išleista didesniu tiražu, spalvota, labai patraukliai atrodo.

● Stasius Būdavas kaikiuriam laikui yra išvykęs į Miami, Fla.

PAUL HABETLER
Restaurant & Cocktail Lounge
when their many friends and patrons Merry X-mas and prosperous New Year.
Halls for rent for occasion for the Holidays, Weddings, Anniversaries, etc.
3614 N. Damen — DI 8-9699

Pelnykite 2% nuošimčiu už jūsų sutaupas

Už visus indėlius įneštus iki sausio mėn. 15 dienos bus mokami sausio mėn. 1 dienos nustatyti nuošimčiai.

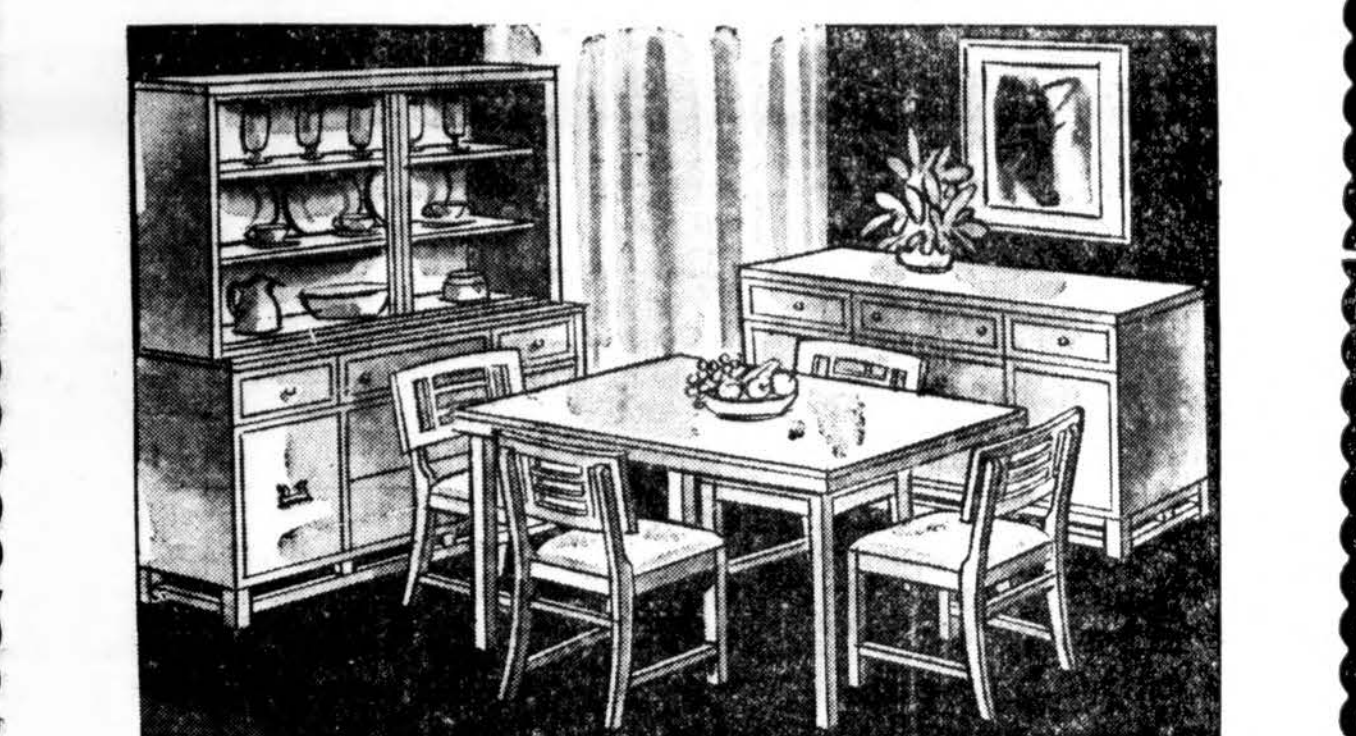
Visos Drovers Taupomosios Sąskaitos yra apdraustos iki \$10,000 per Federal Deposit Insurance Corporation.

The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000
NUO 1883

Lietuvių Prekybos Namai

PIRKITE DABAR, MOKĖKITE SEKANČIAIS METAIS!
Prekės be brokų, kainos be užprašymų, išmokėjimai trimis (3) metams — be Finansų Kompanijų.

- 5 dalių valgomojo baldai, ažuolo, riešuto ar Mahagony spalvos, pas mus tik \$99.00
- 7 dalių valgomojo setas su nedegamu Formica viršum, garsiausių Amerikos fabriky, tik \$149.00
- 8 dalių valgomojo setas, 57 metų stiliaus, ypatingai puošnus 16 asmenų, tik \$299.00
- 9 dalių valgomojo setas 16 asmenų, riešuto, ažuolo, Brazilijos raudonmedžio, parduodamas virš \$500, pas mus be įmokėjimo šiais metais, pristatome tuojau tik už \$395.00

- 8 dalių svečių kambario baldai, naujausio stiliaus, Nylon ar vilnos viršumi, parduodami už \$400, pas mus šiais metais tik \$249.00
- Kilimai įvairiausių dydžių, geriausių Amerikos fabriky, 9x12, tik \$59.00
- Televizijos aparatai — Zenith, Dumont, RCA, Motorola, Westinghouse, Sylvania, Admiral ir kiti, nuo \$99 iki \$250
- Saldytuvai 57 metų modelio, 8 kub. pėdų, 5-6 asmenų šeimai, garantuoti 5 metams, Westinghouse, Admiral, General Electric ir kiti, tik \$175.00
- Dulkių siurbiai, parduodami virš \$100, prieš šventes tik \$39.00 iki \$69.00
- 5 dalių virtuvės stalai su Formica viršais, visų spalvų, tik \$39.00
- Linoleum 9x12, gražiausių spalvų, tik \$6.00
- Stiklinėm durim knygų spintos, tik \$29.00
- Prosinimo, skalbimo mašinos, vaikams žaislai ir visa kita jūsų namams.

Už šiais metais pirktas prekes nereikia nieko įmokėti. Pinigus pasilaikykite šventėms. Pradėkite mokėti sekančiais metais be procentų.

Mums būtina reikia vietos dėl kitų prekių — pagelbėkite mums; visas prekes pristatome prieš Kalėdas be jokio pinigų.

FURNITURE CENTER, Inc.
3224-26 South Halsted Street Telefonas - Victory 2-4226
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS Sekretorius E. RUDAITIS
Atidaryta pirmadieniais, ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val.
Nuo gruodžio mėnesio 10-tos dienos krautuvė atidaryta kas vakaras iki 9:30. 1957 metų kalendorius siunčiamas dovanai visiems — pašaukus telefonu.

DĖL KNYGOS APIE LIETUVIŲ KRYŽIUS

MARIJA GIMBUTIENĖ, Boston, Mass.

Kaikiuriuose lietuvių laikraščiųose teko skaityti žinutes, jog esu parašiusi veikalą apie "lietuvių kryžius". Tos žinios pasirodė ryšium su tuo, kad Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondas žada remti šios knygos išleidimą. Kadangi ne visos informacijos patekėjusios į spaudą yra tikros, norėčiau kaitik patikslinti ir paaiškinti.

Mano studija, kurią nori išleisti Indianos Universiteto Folklore Society savo leidinių serijoje, vadinasi "Ancient Symbolism in Lithuania Folk Art" (Senoji simbolika lietuvių liaudies mene). Kaip matyti iš pavadinimo tai nėra knyga apie "lietuvių kryžius". Teksto atžvilgiu tai nelga studija, bet su apie 200 iliustracijų iš lietuvių liaudies meno, Lietuvos priešistorinio meno bei įvairios palyginamosios medžiagos. Iliustracijų tarpe bus ir kryžiai bei kopyltulpiai (kaipgi galima būtų rašyti apie lietuvių liaudies meną be lietuviškųjų kryžių?), tačiau greta jų bus ir kraičio skrynė, ir žirgelių, ir margučių. Tekste gan gausiai naudotasi folkloro medžiaga, pvz. cituojamos dainos lietuvių kalba su angliskais vertinimais. Ši knyga nėra nei "veikalo", nei "monografijos" formato, bet joje stengiasi prieinamoje formoje pateikti lietuvių simbolikos turinį, kuris kartu yra dalis senosios lietuvių religijos. Tarp kitų dalykų, senoviskųjų lietuvių stoginių stulpų bei kryžių kilmę autorė sieja su gyvybės (ar gyvatės) medžio vaizdavimu, kuris yra neatkiriama nuo bendrojo žemės kulto ir su juo glaudžiai susijusių medžio kulto. Pastarasis yra ypač būdingas lietuviams.

Informacijos iš laikraščių apie kaikiurių asmenų nuogastavimus, kad galbūt mano studijoje kryžiai bus siejami su "stabmeldybe" ir kad šis leidinys gali būti nepriimtinas lietuviams, man yra giliai sukrėtusios. Šiokia pamąstymai yra grėsminga šmėkla visam liuanistikos mokslui. Vien jau žodžio "stabmeldybe" nereikėtų vartoti ryšium su lietuvių liaudies menu, folkloru ir senovės religija. Argi galėtų lietuvis gerbiąs objektyviai tiesą, savo protėvių žemės, miš-

ky, medžių, vandenių, saulės ar ugnies kultus vadinti stabmeldybe? Nė vienas senovės tyrinėtojas nėra radęs ligi šiol (ir be abejo neras) jokių stabų, kuriuos būtų garbinę senieji lietuviai. Gili simbolika toli gražu nėra stabmeldystė.

Šitokie pasisakymai teprima kaip yra išblėsusi aušrinininkų dvasia ir kad maža tereikiška Lietuvos himno žodžiai. Ne vien tik iš didvyrių žygių ar karalių biografijų lietuviai gali semtis stiprybės. Kurkas daugiau — iš jos dvasios rezursų: iš dainos, iš papročių ir iš tų iš kartos į kartą liaudies išsaugotų meno paminklų. Juose glūdi dvasingoji lietuvių sielos atošvaista ir gili senovė, rišanti dabartį su amžių amžiais.

Savo studijoje norėjau parodyti kaip per tūkstančius metų mūsų protėviai išlaikė tą pačią simbolių sistemą. Ir tai yra nemažiau reikšminga kaip kad lietuvių kalba išlaikė žodžius senoviskose lytys. Arhaiškieji elementai lietuvių liaudies mene bei folklore turi labai didelę vertę religijų istorikams bei archeologams. Simboliai irgi yra tarytum gyva kalba. Kaip mėgstama linksniuoti lietuvių kalbos žodžių panašumą į sanskritą. Tačiau baiminamasi liaudies meno simbolių senoviskumu. Reikia tikėtis, kad šios rūšies baimės vargina tik kelis žmones. Nusimanantiems lietuviams ir užsieniečiams specialistams užtenka į šią medžiagą pasižiūrėti, ir jos svoris tinkamai įvertinamas.

Lietuviškas kryžius prie sodybos

Ši knygelė pradžioje buvo parašyta lietuviškai. Pirmąją jos versiją prieš septynerius metus yra išvertęs į anglų kalbą dr. K. Jurgėla. Prieš kelerius metus anglų kalbą dar yra peržiūrėjęs Bostono universiteto anglų kalbos profesorius, Indianos Universiteto Folklore Society yra pasaulinio masto institucija ir ji išplatins šią knygą po bibliotekas geriau negu bet kas kitas galėtų (ne Harvardo universitetas leis, kaip buvo rašyta, nes jame nėra jokios folkloro institucijos, kuri domėtųsi Eu-

ropos tautomis; Harvardas leidžia mano trijų tomų "Rytų Europos proistorė"). Su lietuvių ir Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondu šios knygos pasirodymas tiek susijęs, kiek leidėjai prašo paramos, nes visų pirma ši knyga yra iš liuanistikos srities. Kačangi leidimo kaina brangi, kai rankraštyje daug

LEWIE & JAN'S ITALIAN GARDENS
Piza ir Italiski Valgiai
Val. Nuo vidurienio iki 1 v. r. kasdien. Įskaitant šėštad. ir sekmad. Pristatomė nuo 5 v. v. iki 1 v. r. Atidara 7 dienas savaitėje. Pasitarkite su mumis ruošiant pobūvius ir banketus.
4945 S. Halsted AT 5-9837

ilustracijų, leidėjai nori užsagarantuoti bent 300 prenumeratorių. Ar lietuvių visuomenė šitiems dalykams abejinga ar ne, netrukus paaiškės. Šia proga tenka pasitikėti mūsų Bendruomenės Kultūros fondu ir jį sveikinti, kad jis ryžtasi globoti liuanistinius darbus.

Okupuotoje Lietuvoje

▼ J. Jankus naujai pagamino dekoracijas Pilėnų pastatymui Lietuvoje. Pastatymo vyr. režisiorius J. Gustaitis, Pilėnų muziką sukūrė V. Klova, libreto autoriai — V. Klova ir J. Mackonis. Aktoriai J. Stasiūnas, I. Jasiūnaitė, E. Saulevičiūtė, Z. Paulauskas ir kt. Vyr. dirigentas — I. Altermanas.

▼ Alf. Bieliauskas, A. Bauža, A. Garonas, V. Jurkūnas, J. Karosas, P. Kasiulis ir T. Tilvytis sudaro Vilniuj leidžiamo žurnalo "Pergalė" redakcijos kolektyvą. Prie žurnalo dirba dailininkai P. Vocelka ir G. Kuniskis.

▼ Br. Mackevičius, Liuc. Petravičius, P. Kasiulis, Alg. Baltakis, V. Sirijos Gira, V. Mozūriūnas, Alg. Kundelis, C. Valadka, A. Vingrys, doc. K. Daukšas, R. Lankauskas, J. Šimkus ir kiti bendradarbiauja Vilniuje leidžiamame "ergalės" žurnale.

HOMER MARTIN GONE MAD!

Mokėsiu \$35 už kiekvieną automobilį atvežtą ar atstumtą — turi turėti bateriją, generatorių ir starterį.

H. MARTIN AUTO PARTS
RET.21 LIBERTYVILLE, ILL.
Tel. Llb. 2-3143

▼ J. Laurinkus okupuotoje Lietuvoje yra išdrožęs daug ekspresingų figūrų, kaip: Grybauotojas, Fotografas, Futbolininkas, Medžiotojas, Į pasimatymą, Išėjo tėvelis į mišką...

ST. JOHN'S PLACE, HOTEL

Offers a vacation with reasonable rates — Home cooked meals, Chapel in hotel. Near famous bath houses. Phone National 3-5172 or write for reservations.

BENEDICTINE SISTERS
591 W. Grand Avenue
Hot Springs, Ark.

Dėmesio, Waukegano skaitytojai! Užsakykite anglis dabar! When Coaled — You're Warm! Cavalier Stoker Blue Boy Pacohontas Augščiausios rūšies anglis tvarkingai priuosiama ir pristatoma. HAAKE COAL CO. MA 3-1133.

CHICAGO RAVIOLI CO. INC.

2380 S. Blue Island Ave. Virginia 7-6459
For real Italian made Ravioli and Meat Sauce.
Specialios Vaisės šventėms — Ravioli Pietūs!
CHICAGO RAVIOLI BRAND "MAMA MADE"

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus... Senus ir naujus daiktus primame ofise. Galima siųsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas REIKALAUKITE KATALOGŲ
Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje. Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaitių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & COMPANY
4102 Archer Ave. Tel. FFrontier 6-6399
Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šėštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

PAGELBĖKITE ARTIMIESIEMS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Atsidarė nauja įstaiga pagelbėti saviesiems pasiųsti siuntinius į Lietuvą, esantiems Sibire ir kitose Rusijos vietose.

Viską apmoka vietoje (muitą ir persiuntimo išlaidas) ir Jūsų artimiesiems nieko nereikės mokėti. Pristatymas yra garantuotas ir greitas, 5-6 savaitės. Galima siųsti naujus ir dėvėtus daiktus ir vaistus.

UNITED OVERSEAS PARCEL SERVICE

1263 N. Paulina St., Chicago 22, Ill. Tel. HU 6-3353
Asmenys, kurie gyvena toliau ir negali asmeniškai atvykti, gali pasiųsti siuntinius paštu su adresu, kam ir kur reikia pasiųsti, mes apkeičiuosime, kiek kainuos muitas ir persiuntimo išlaidos, ir jums pasiūsim saskaitą. Siųskite augščiau nurodytu adresu.

Raštinė atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Pirmadieniais ir Ketvirtad. nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PALATINE BARGAIN BASEMENT

Tose pat patalpose yra pagarsėjęs "Palatine Bargain Basement", kuriame yra milžiniškas pasirinkimas visokių rūšių medžiagų ir medžiagų liekanų už nepaprastai žemas kainas vyrų ir moterų kostiumams ir kitokiems rūbams. Taippat yra didelis pasirinkimas įvairių medžiagų liekanų, kurios tinka ir pasiuntimui į užsienį ir savam naudojimui namuose.

Užvažiukite pamatyti ir jūs įsitikinsite, kad pas mus yra didžiausias pasirinkimas ir žemiausios kainos.

Padėkime Artimiesiems Lietuvoj ir Sibire

Laikas susirūpinti, kad mūsų artimieji turėtų sotą kalėdinį stalą ir tinkamą aprangą. Pasinaudokite mūsų lietuvišku, sąžiningu ir pigiu patarnavimu, užsakydami maistą, vaistus, avalynę ir angliskas medžiagas, ir pasiūsdami savo supakuotus siuntinius iki 19 svary neto. Išrinkite patinkamus siuntinius, kartu su adresais ir money orderiu pasiųskite mums, ir Jūsikišiai su dėkingumu minės Jus. (Į Azijos Sibirą \$1.40 daugiau). Garantuojame 100%.

No. 8 \$13.34	No. 30 \$14.66	2 sv. sviesto
20 sv. cukraus	20 sv. pirmos rūšies kvietinių miltų	1 sv. Cukrus
No. 9 \$23.00	No. 31 \$18.11	1 sv. pieno miltelių
20 sv. k. taukų	5 sv. kvietinių miltų	1 sv. šokolado
No. 22 \$29.61	5 sv. cukraus	14 oza. kokavos
2 sv. gr. pupelių kavos	5 sv. ryžių	15 oza. razinų
1 sv. 2 oza. šokolado	4 sv. 7 uncijos k. taukų	200 cigarečių
2 sv. sviesto	No. 36 \$31.95	Chesterfield
4 sv. 7 oza. ryžių	2 sv. kumpio	No. 38 \$18.17
2 sv. 3 oza. bec. lašinių	2 sv. Salami dešros	20 sv. ryžių
4 sv. 7 oza. K. taukų	2 sv. bec. lašinių	No. 40 \$26.00
1 sv. kumpio	2 sv. 2 oza. K. taukų	15 sv. bec. lašinių
1 sv. arbatos	1 sv. Pupelių kavos	5 sv. Salami dešros
1 sv. 2-ozs. Sk. mulo		

PATRIA GIFT PARCEL COMPANY Tel. CR 7-2126
3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill. Dirbame kasdien nuo 9 iki 6 val.

K. GASIŪNAS SIUVEJAS
MOTERYŲ RŪBŲ
Pirma moteriškų kostiumų ir patų užsakymas. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arktyvskupo Matulevičiaus, MIC, atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia miasas. Paslaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės švenčiausios vėliava; stokitė; Tėvų Marijonų Kongregacijai; rašykite novicų vedėjui. Laikite pažymėkite kiek moko baigė, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laiką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

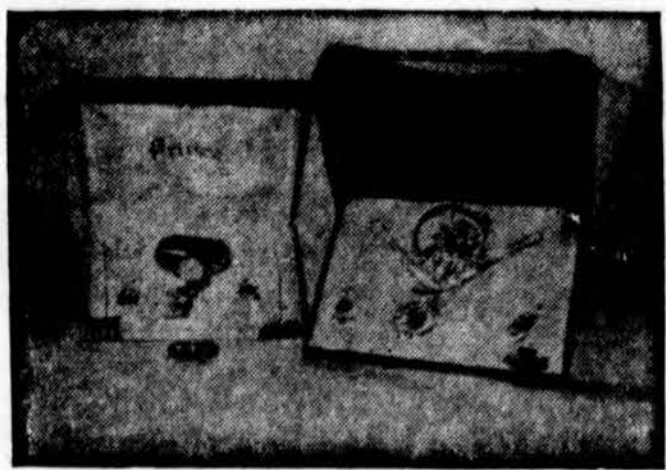
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagelaujami moka kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Pranaukokite savo įgana, gyvenimą ir sveikatą. Dievui ir Panelė švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Ar jieskote saugios vietos dėl savo sunkiai sutaupyto pinigų?
... ta vieta yra St. Anthony Bendrovė!

Ar jieskote daugiau uždarbio?
... ta vieta yra St. Anthony Bendrovė!

DYKAI DOVANOS SU SĄSKAITOMS
KAKLO PAPUOŠALAI
su auskarais su \$1,000.00 depositu

Sąskaitos Federaliniai apdraustos iki \$10,000.00
Pradėkite sąskaitą šlandien pas mus.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 South 49th Court, Cicero 50, Illinois
Telefonai: TOWNhall 3-8131 ir BISHop 2-1397
Atidara kasdien iki 5:00 val.; pirmadieniais iki 8:00 val. vak.
JUOZAS GRIBAUŠKAS, Sekretorius

KALEDŲ SENELIS DUODA PATARIMĄ! DAR NERA VELU ĮSTOTI! KALEDŲ KLUBĄ (Christmas Club) D A B A R

Tai yra nuoširdus Kalėdų Senelio patarimas, kaip pasirūpinti pinigų Kalėdų dovanoms. Jo tas patarimas - receptas yra visiems, kad ateinančių metų Kalėdos būtų linksmos.

Iddant kiekv. savaitę per 50 savaitį	Gausite pradž. gruodž. mėn. 1958 metų
50 ct.	\$ 25.00
\$ 1.00	\$ 50.00
\$ 2.00	\$100.00
\$ 5.00	\$250.00
\$10.00	\$500.00

METROPOLITAN STATE BANK
2201 West Cermak Rd
CHICAGO 8, ILL.
Telef. VIRginia 7-6430

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jed norite užstikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilis ar šlapį ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Niekameli išlūkus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CENTral 6-5206

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: Lafayette 3-3065
Gaminu juostas, takelius, juostetas pagalves vardinę, gimimo ir kitų progų dovanoms

J. BODY & FENDER SHOP
4500 S. Pulaski Rd. BI 7-0829
Specialistai Body & Fender Patarnavama. Visas darbas garantuojamas. Visą laiką dirba ekspertai mechanikai. Atlikame mechaniskus darbus visų modelių automobiliams. Atvykite pas mus "tune-up" arba kitoms sutvarkymams jūsų automobilio. Mūsų kainos prieinamos.

Chicagos įvairiausias ir moderniausias Pienkų Daržas — **BUCO DARŽAS**
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HEmlock 4-8037
Vertimai — Piletybė — Laiškiškai duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privatus.
(Šiame augstas, durys po kairė, art 62-šios gatvės ir California Ave.)

THE LEON HOSIERY AND NOVELTY SHOP

Linki draugams ir klientams linksmų švenčių ir laimingų naujų metų. Turime moterų kojines. Visokias naujnybes. Vaikams žaislus. Taippt valome rūbus — paimame ir pristatome. Vyrų marškiniai gražiai išskalbiami. 1904 W. 51st St. Tel. DRexel 3-6278.

Naujos knygos okup. Lietuvoje

ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

H. Korsakienė GYVENIMAN IŠEJUS, apysaka, Valstybinės Grožinės Literatūros leidyklos leidinys, Vilnius, 1955 m., 240 pusl.

Bolševikai okup. Lietuvoje įvedė tokią pat tvarką, kaip ir pas juos: jei gyventojas susirgo, jis turi kreiptis į artimiausią ambulatoriją ar polikliniką, ten išlaukti kartais visą dieną, kol būna gydytojo priimtas, ligoninė nei gydytojo jis negali pasirinkti, o turi tenkintis tokiu, koks tuo momentu jį priima. Gydytojai dažnai yra menki specialistai ir į savo pareigas žiūri pro pirštus — kad tik kaip greičiau skirtas valandas atliktų. Vaistai maži, ir tie patys labai blogi, užtat nenuostabu, kad okup. Lietuvos gyventojai taip nuolat prašinėja savo gimines Amerikoje jiems siūsti vaistų.

Augščiau minėtoje apysakoje H. Korsakienė pasiūlo mokyti okup. Lietuvos jaunos gydytojus, kad jie būtų savo darbo specialistai, kad būtų idealistai, kad jiems pavestus darbus atliktų su noru ir net entuziazmu, kad nevengtų eiti ten, kur reikia ir kur valdžia skiria, kad nepaisytų gyvenimo sąlygų nė karjeros.

Apysakoje papasakota, kaip jauna gydytoja chirurgė ordinatorė (atsait, praktikantė) Elena Orintaitė, ką tik baigusi Vilniaus universitetą, buvo paskirta į nėsąlių šiaurinės Lietuvos užkampį — Silgalius, kaip ji ten nuvyko, kaip įsikūrė, kaip pradėjo savo darbą, kokius trūkumus ir sunkumus ji ten sutiko ir kaip juos sekėsi nugalėti.

Silgalių ligoninė įkurta buvusioose benediktinų vienuolyno rūmuose, nes vienuolės po karo "kažkur išsikrausčiusios" (kitoje vietoje pasakota, kad dominikonų vienuolyne, matyt, ir pačiai autorei neaišku, kieno tas vienuolynas buvo). Ligoninėi visko trūkstama. Svarbiausia, kad joje visai nėra vandens: van denį bosais su arkliu veža iš kažkokio užmiešio šaltinio, todėl jo dažnai nėra nė prausylose, nė klozetuose. O kai pavalkai arkliai nutrynė sprandą ir nebegalėjo važiuoti — ligoninė paliko visai be vandens. Ligoniniai suguldyti ne tik palatuose, bet ir visokiuose vėjo perpučiamuose koridoriuose ir prieškambariuose. Apie matracus nėra nė ko svajoti: ligoninėje tėra tik čiužiniai — ir tie patys tušti, todėl ligoninės vedėja turi ubagauti po apylinkės kolchozus, kad kur gautų šiaudų.

Kaltinimų daug, jų visur įsiškoma ir apšėtai surandama: kaltas ligoninės ūkvedys, kad nepriziūrėjo arkliai, kalti geodezininkai, kad grąžtū nulūžus neiškasė šulinio, kaltas šoferis, kuris iš naujai gauto sunkvežimio išsukinėjo dalis ir vagia benzina, kalti planuotojai, vykdomasis komitetas, ministerija, atsilikusių pažiūrų gyventojai, senų įsitikinimų gydytojai ir t. t., tik pats didžiausias viso ko kaltininkas — komunistinė santvarka nekaltą.

Apysakoje gausu labai sultingų charakterių: štai, vyriausia herojė Elena Orintaitė, pradžioje nenorėjusi vykti į Silgalius, paskui tiek įsitraukė į darbą ir taip jį pamilo, kad nė svajoti nebenerėjo, kad ją kur kitur iškeltų. Ligoninės vedėja Merkienė, nors dar neprikl. Lietuvos gydytoja, bet jau taip pasišvendė DĖMENO AUTOMOBILIŲ SAVININKAI IR AUTOMOBILIŲ PREKYBININKAI RICHES AUTO RADIATOR REPAIRS Taisome ir valome radiatorius. Darbo garantuojame. 1338 Dugdale, Waukegan Ill. ON. 2-9860

ARTHRITIS & RHEUMATISM Nauji vaistai skundantiems reumatinis, sustyrusiems samariams. Skundai pašalinami praėjusiu, sustyrusių bei sustyrusių nugaros, kelių, kojų, kelių pirštų arba sprando raumenų ir samarių skundžiu. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. Taisomės \$1.50, mostis 70c. Viskas tik už \$2.29, pas jūsų vaistininką.

tusi naujajai santvarkai, kad kitaip nė būti negali. Dar kilnesnė ir didesnė idealistė rusė Ana Smirnova, raud. armijos kapitonas, kurios vyras majoras Andrius žuvo "belaisvindamas Lietuvą"; ji yra ligoninės partorgė — partijos ausys ir akys, todėl viską girdi, mato ir praneša "kur reikia".

Visai kitaip pavaizduotas gyd. Prišmantas. Jis taip pat neprikl. Lietuvos gydytojas, baigęs Kauno universitetą, dvejus metus studijavęs Muenchene, puikus specialistas — chirurgas ir ginekologas, inteligentas, mėgstas prabangų gyvenimą, gyvenęs puikiai apstatytame bute, tik per nesupratimą nepabėgęs į vakarus, bet jis "politiniai nepatikimas": agituoja prieš komunistinę santvarką, slapta namuose priiminėja ligonius ir ima kyšius pinigais ir natūra, užtat puikiai gyvena, turi net konjako, lošia proferansą su veterinariu ir klebonu ir pan., tačiau apysakos pabaigoje jo "nusikalnimai" išaiškunami ir jis išmetamas iš gydytojo profesijos.

Apysakoje gausu gražių gamtos vaizdų: Vilniaus ir Kauno apylinkių aprašymai, Trakų ežero aprašymai, Trakų ežero vaizdai, žiemos ir vasaros nuotakos Lietuvos kaime ir meilės istorija tarp Orintaitės ir studento techn. Igno, išvykusio prie stovybų kažkur prie Dniepro.

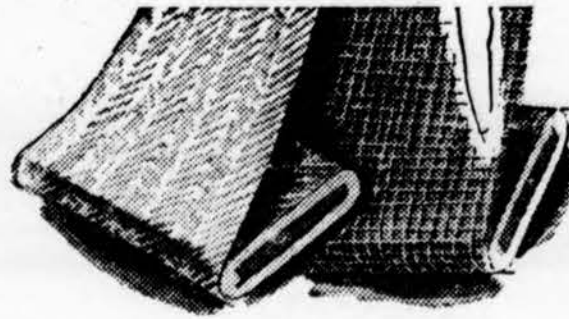
O štai keletas naujai nukaltų mediciniškų terminų, vartojamų šioje apysakoje (skaitant prašome nenusilaužti liežuvių): vyrgydytojas, medsesuo, medpunktas, penkiaminutė, sanšvietimas, sanhigiena, sanpostas, įvaldyti, raikopasjunga, politmasinis, plastmasinė ir kt.

SIUNTIINIAI LIETUVA

106 W. 7th Ave., Gary, Indiana, Tel. TU 5-9435
Jstaiga atdara kasdien nuo 11:00 iki 7:00 p. m.
2130 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. FR 6-0433
Jstaiga atdara kasdien nuo 9:30 iki 5:30. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8:30 p. m.

Foreign Parcel Service — T. J. Jędrzejak & Company
Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas. REIKALAUKITE KATALOGŲ.
Kiekvienas siunčiamas paketas yra pilnai apdraustas. Svoris ribojamas iki 22 svarų paprastu paštu arba oro paštu. Pristatymo laikas oro paštu — 2-3 savaitės. Paprastu paštu — 2-3 mėn.
Jūsų giminėse Lietuvoje gaus siuntinius absoliutiškai be jokių primokėjimų. GALIMA SIŪSTI IR PAŠTU.
Nereikia tartis dėl atvykimo. SEKMADIENIAIS UZDARYTA

Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVEJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilninių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir uždangalams medžiagos. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:
Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted MEDŽIAGOS kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik \$4.50
Viskiausią pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaušas "SH-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tikrai \$1.39
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tikrai \$1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tikrai \$1.39
Gryną spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09
Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniumi virš \$20.00 gausite vieną sužnelę medžiagą kaip dovaną.
Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satina, taffeta, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liėkanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE
1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MOuroe 6-8152.

Lietuvos Laisvės varpas

Autorė, gal to visai ir nenorėdama, davė tikrą vaizdą, kokioje apvertkinoje sanitarinėje būklėje yra dabartinė bolševikų paversta Lietuva.

Knygos redaktorius P. Margevičius, viršelis ir iliustracijos dail. A. Skliutauskaitės, techn. redaktorius V. Zdancevičius, ko rektorė N. Karūnaitytė.

OKUP. LIETUVOJ

▼ Lietuvos istoriniam — etnografiniam muzėjui iš Valstybinio Maskvos Istorinio muzėjaus seneniai grąžinta dalis vertybių, kurias po 1863 m. sukilimo Muravjovas buvo pagrobęs iš Vilniaus muzėjaus ir išsiuntęs į Rumiancevo muzėjų Maskvoje, iš kur jos pateko į Maskvos Istorinį muzėjų. Tarp grąžintų eksponatų yra XVII-XVIII amžiaus Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos gamybos stiklo taurės su Rapackų, Radvilų, Rimšų, Tiškevičių herbais, — Zygmanto Vazos laikų Trakų vaivadijos vėliava, karaliaus Stanislovo Poniatovskio žirgo paradinė apranga. XVII amžiaus gobelenas su M. K. Paco inicialais

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION COMPANY
2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
TV APARATAI: paprastai ir spalvoti, automatiški, valdomi nuo tolo, nesiojami, jungiami prie automobilio. PATEFONAI: vietiniai ir užsienio, paprastai, nesiojami, automatiški, HI-FI, baterijiniai. RADJAI: vietiniai ir yokiški. AM, FM, trumpos bangos, keltaraiškaliai, staliniai, kabinetiniai, nesiojami, tranzistoriniai, kiseniniai — viskas SVENČIŲ DOVANOMS

TIKTAI MŪSŲ FIRMA SVEDIOJE GALI TAIP PIGIAI PASIŪSTI PAKIETUS. PALYGINKITE TIK KELETĄ SIUNTIŲ:

Nr. 1. 20 svarų taukų	\$23.00
Nr. 2. 20 " ryžių	\$17.50
Nr. 3. 20 " cukraus	\$13.00
Nr. 5. 10 svarų cukraus	\$20.50
10 " taukų	
Nr. 6. 5 svar. cukraus	\$23.00
" taukų	
" ryžių	
" jautienos	

MES TAIP PAT SIUNČIAME JESŲ PARUOSTUS SIUNTIŲS UŽ PIGESNES KAINAS NEGU KITUR
Galite atvykti asmeniškai arba užsakyms pasiūsty paštu:
ATLANTIC GIFT SERVICE CO.
1824 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO 22, ILL.
Telef. EVerglade 4-5220

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamas duslintuvus įdedu veitui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)
Ford 41-53 \$8.25
Chev. All 1937-53 8.25
Chevrolet 54-55 9.95
Chrysler 6, 42-52 9.91
Dodge 6, 42-56 9.95
Murcery 49-51 \$8.95
Olds, 6 cyl. 41-50 8.20
Plymouth 42-56 9.95
Pontiac 37-54 8.95
Buick 37-52 12.00
Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Išmetimo paipą irgi įdedama veitui, jeigu perkama kartu su duslintuvu. Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.
M. ČESAS
1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LaFayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sek. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Kėsuojujame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veitui
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ SIANDIEN.—Aprausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 5 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

PLUMBING
Licensed, bonded plumbers
Joks darbas nėra didelis ar mažas
Saukite dabar. Kalbame lietuviškai
Tel. REpublic 7-0844
WAlbrook 5-9451

GUZAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
Geriausios gėlių dži vauzuvė, banke
laidotuvių ir kitų papuoštumu.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PROspect 8-0833 ir PR 8-0834

TELEVIZIJA • RADIJAS
HI-FI FONOGRAFAI • VOKIŠKI RADJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kajinių.
Didžiausias Paminklams Plauš Pasirinkimas mieste!
Telef. — CEDarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIKA & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime kopyčia arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba
TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330 34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale saukite mus.
Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LaFayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-6672

MENAS ARCHITEKTUROJE

ARCH. EDM. ARBAS-ARBACIAUSKAS, Birmingham, Mich.

Architektūra, skulptūra ir tapyba — laiko ir įvykių ben-ri pakeleiviai, ir jų tikslas su- plaukia į vieną ir bendrą sin- tezę. — Arch. Le Corbusier.

Tenka pastebėti iš architek- tūrinės spaudos ir iš meno kri- tikų pasisakymų, kad menas, kaip būtinybė, vis labiau įvedam- as į architektūrą.

Pirmoje šio šimtmečio pusėj pasaulio architektūra daugomo- je apsieidavo be meniškų orna- mentų ar papuošimų. Modernu- sis stilius buvo išvystęs stiprią reakciją prieš pastatų perkrovimą meniškais papuošimais, tuo tarpu kai barokiniame stiliuje skulptūra, freskai, paveikslai ir kiti meniški papuošimai nustelb- davo pastato architektūrą.

Paskutinių laikų architektai ir vėl pradėjo jausti, kad menas bei daile turėtų grįžti į jų kūry- bą, kaip vienas iš svarbių dali- ninkų. Bet šis architektų įsiti- kinimas atsidažia į problemą: kaip turėtų būti įtikinta visuo- menė, kad menas yra būtinas, kaip ir kasdienybė, jiems pro- jektuojamuose pastatuose. Be- zeik 50 metų laikotarpis įsten- gė atšaldyti žmones nuo grožio. Naujoji generacija užaugo mo- dernioji dvasioji, reikalaujančioji patogumų, bet grožio — nebū- tinai.

Menas nėra prabanga

Architekto pastangų — įvesti meną į pastatus — neužtenka; prie to palaipsniui ir visuomenė turi būti perauklėta. Ankstyves- niuose laikuose šalių valdovai ar kiti didikai, norėdami save jamžinti, kvietėsi savo bei kitų šalių architektus, menininkus, kad jų idėjas įgyvendintų. Vi- suomenės nuomonių nebuvo pai- soma, ir visuomenė privalejo pri- imti tai, kas jai buvo iš augš- čiau patiekta. Moderniųjų laikų Vakarų pasaulio visuomenė turi balsą kaip valstybių valdymo sąntvarkoje, taip ir kultūriniais klausimais. Visuomenės ir už- sakytojo priauklėjimui prie jaus- mo, kad menas architektūroje nėra prabangos dalykas, bet vie- na iš jo dvasios pasotinimo sri- čių, reikia ir mokslo įstaigų pa- galbos.

Mokyklos turėtų išauklėti nau- ją, ir kasdieniniame gyvenime su menų susigyvenusią, genera- ciją. Šitam jausmui ir meniniam skoniui pagilinti turėtų būti daž- niau rengiamos meno parodos, rašomi tais klausimais straips- niai, leidžiami leidiniai, apibū- planus, derinti nuomonės. Iš- ta pritaikomo meno populari- zacija turėtų pasirūpinti ir pa- tys menininkai. Lietuviams ar- chitektams reiktų kvieštis į tal- ką menininkus, jau prieš prad- edant provizorinius projekto planus: derinti nuomonės. Iš- anksto skulptūrai, paveikslui ar kitai paveikslu puošmenai turė- tų būti numatyta tinkama vie- ta. Jie, žinoma, privaleėtų atitikti projekto dvasiai ir paskirčiai, su- darydami vieną istisą, išbalan- suotą, harmoningą vienetą.

Išlaidų klausimas

Sąjūdis už meno įvedimą į architektūrą jau pradėjo gan plačiai vystytis Italijoje, Piet- niėje Amerikoje ir pirmieji žings- niai pradeda rodytis Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur me- niškai apipavidalintos formos įvedamos per mozaiką, skulptū- rą, bareljefus ir net augmeniją. Gali kilti mintis, kad įvedus me- ną susidarys papildomos išlai- dos, ir pastatai turės smarkiai pabrangti. Bet šis pabrangimas tikrai kompensuosis dvasiniam pasipildyme. Vystantis gyveni- mo pažangai, visuomenė turė- jo sutikti su papildomomis iš- laidomis ir grynai patogumų tikslams. Šiais laikais mes nau- dojamės geresne apšildymo sis- tema, automatine ventiliacija, geresniu apšvietimu, sanitari-

niais įrengimais ir visokiais ki- tokiais patobulinimais, kurie irgi pabrangina pačią statybą. Už visa tai mes mieliai mokame, nes jaučiame apčiuopiamą nau- dą. Taip ir kultūriniai dalykai turėtų būti visuomenės supra- sti: kaip apčiuopiamos dvasinės ver- tybės. Tada meno pasireiškimui nebūtų tiek kliūčių.

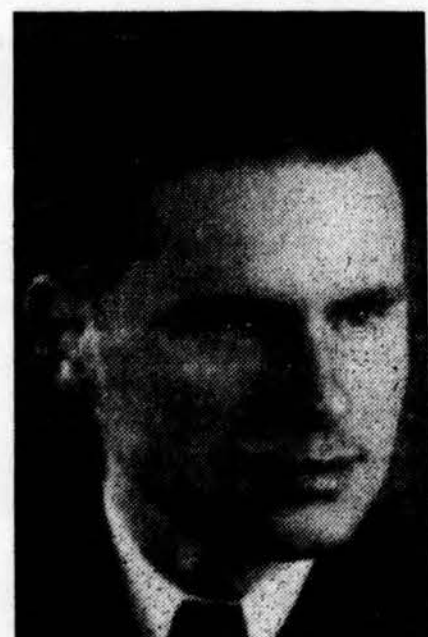
Tautinis menas

Tautinį meną atstovauja ne vien tik paveikslai ar skulptū- ros, bet ir kiti elementai: 1. išo- rės — langų ir durų stilius bei papuošimai, stogo konstrukcija, bokštelių ar kryžių stilius; 2. vi- daus — kilimai, užuolaidos, sienų ir ugniavietės papuošimai, šviesų gaubtuvai, baldai ir t.t. Lietuviškas menas turi išeiti į viešumą su lietuviška architek- tūra visame mūsų tremties gyvenime. Šie reiškiniai jau pa- sirodo tai vienur, tai kitur: sta- tomos ir perkonstruojamos lie- tuviškų parapijų bažnyčios, mo- kyklos, salės, pagal lietuvių ar- chitektų projektus, bendradar- biau jant lietuvių menininkams ar dailininkams. Ir turėtų būti reikiama didelė pagarba lie- tuviškų parapijų klebonams ir vie- nuolynams, nes jie pirmieji pa- sigedo lietuviško meno čia Ame- rikoje ir pravėrė plačiai bažny- čių, vienuolynų duris lietuviams architektams, menininkams ir lietuviams statybininkams-kons- truktoriams.

Literatūra ir architektūra

Tautinė architektūra, menas ar muzika turi nekiek nema- žiau reikšmės auklėjimui, kaip ir lietuviška literatūra. Kaip vie- nas, taip ir kitas vienodai vei- kia žmogų ir ugdo tautinį sen- timeną. Labai maži kas iš ki- tataučių supranta lietuviškai ir negali grožėtis lietuviška lite- ratūra, bet kiekvienas pamatys

EDM. ARBAS-ARBACIAUSKAS

Išlaikęs valstybinius egzaminus gavo visose JAV-se registruoto inž. architektu (American Institute of Architects — A.I.A.) teises.

Be technikos ir ekonomijos mok- lų Kauno ir Vilniaus universitete- se, architektūrą studijavęs Vienoje, Stuttgarte; 1950 m. baigė Lawrence Technologijos institutą Amerikoje inž.-architekto laipsniu. Lietuvoje čjo įvairias atsakingas inžinieriaus pareigas. Vokietijoje vadovavo mi- žiniškų "Graf Cappelina" ir "Mil- bach" jmonių statyboms. Ameriko- je, nuo 1947 m. atvažiavimo dienos, dirba kaip architektas projektuo- jias pas garsųj norvegų architektą Swanson, Bloomfieldhills, Mich.

Dar būdamas Vilniaus gimnazijo- je pasižymėjo atitininikių ir absti- nentų muzikoje; vadovavo šalių bū- riui, nepamiršdamas ir kitų organi- zacijų. Lietuvos okupacijos laikais kovoją Lietuvos Fronto eilose. Buvo vienas iš Kęstutėnų karinio štabo narių. Aktyviai dalyvavo nuo karo nukentėjusioms šeimoms renti komi- tete, kuris Vilniuje buvo ypatingai našus. Amerikoje priklauso įvai- rioms visuomeninėms organizacijoms. Labai daug yra pasidaravęs ku- riant ir projektuojant lietuvių sto- vyklą tarp Chicago ir Detroito.

Didelis spaudos mėgėjas, plačiai apsisikačęs; rašo architektūros ir meno klausimais. Yra mėginęs ir li- teratūros meno, bet čia ar tik ne- bus suabejojęs savo talentu, patikė- damas jį savo žmoniai Alei Nakai- tei, gavusiai net keletą literatūros premijų, žymiausias jų — "Drango" premijotas romanas "Trumpa die- na".

Dail. Varno pieštas kun. J. Švagzdžio portretas. Ilustracija iš S. Sužiedėlio knygos "Kunigas Jonas Nuo Kryžiaus".

ir sustojęs grožėsis pastatais, ir nutautės, jei mes tik šauks- teiraudamasis, kieno tie meno paminklai sukurti. Ir tik pagal tai svetimtataučiai vertins mūsų kultūringumą; pagal iki šių die- prievartos isilies į jaunuolio sie- lą. Tiktai glaudus visų kultūri- nių sričių bendradarbiavimas užtikrins jaunųjų kartų lietuvi- s kumą.

Spaudoje beviltiškai aimauo- jama, kad mes ir mūsų jauni- mas baigia nutautėti. Žinoma,

Daug leidinių Rytų klausimais

G. J. JAKONIS, Vokietija

Turbūt niekada anksčiau vo- kiečių kalba nėra išėję tiek kny- gų ir knygelių Rytų Europos klausimais, kaip dabartyje. Sun- ku visas tas knygas knygynuo- se ar bibliotekose aptikti. Mūsų įvairios lietuviškos institucijos taip pat nepajėgia visų tokių leidinių surinkti, nes jos tam reikalui paprastai neturi lėšų.

Ir vis dėlto tie leidiniai verti dėmesio. Suminėsimė šia proga nors keletą jų.

Nukreipia dėmesį į Rytų Prūsiją, Mažąją Lietuvą

Vokiečių tauta stambi, ji ga- li išlaikyti visą eilę i: stitucijų, kurių uždavinys tyrinėti, gvil- denti. sau ir pasauliui perteikti ypač klausimus, susijusius su buvusiomis vokiečių sritimis. Apie sritį, į kurią įeina ir Prū- sų Lietuva, tos institucijos pa- teikia tiesiog glėbius literatū- ros. Štai leidykla Holzer=Ver- lag, Wuertzburge, išleido 288 pusl. knygą "Die Ostgebiete des deut- schen Reiches" (Vokiečių rei- cho Rytų sritys). Redagavo Gotthold Rhode, pavadinimu in- stitucijos "Joh. Gottf. Herder= Forschungsrat". Leidiniui pri- jungta 19 žemėlapių.

Iš dalies Prūsų Lietuvą liečia ir knyga: "Ostpreussen unter polnischer und sowjetischer Ver- waltung" (Rytų Prūsija — ad- ministruojama lenkų ir sovietų). Autorius Rudolf Neumann, leidėjas Alfred Metzner Verlag, Frankfurt/Main, 1955. 112 pusl. 7,80 DM.). Ir šitas leidinys yra paruoštas globoje minėto Her- derio inst'tuto Marburge, kaip pirmas leidinys serijos: "Ost- deutschland unter fremder Ver- waltung" (Rytų Vokietija sve- timoje administracijoje). Tokių leidinių be abejo seks ir dau- giau.

"Pabaltijo istorija"

Paminėtina knyga, kuri pirmo- je eilėje liečia Latvijos ir Est- tijos praeitį: Reinhard Witt- ram: "Baltische Geschichte" (Pa- baltijo istorija). Die Ostseelan- de Livland, Estland, Kurland 1180-1918". Leidykla: R. Olden- bourg. 323 pusl.

Kitas leidinys vysto Pabalti- jo istoriją kitu požiūriu: Eugen Lemberg: "Osteuropa und die Sowjetunion, Geschichte und

Probleme" (Rytų Europa ir So- vietų sąjunga; istorija ir pro- blemos). Išleido Otto Mueller Verlag, Salzburg.

Žinomas rašytojas Ezzard Si- haper parašė romaną apie or- todoksų bažnyčios slaptą veiklą Pabaltijoje po 1917 metų revo- liucijos, titulu: "Die letzte Welt" (Paskutinis pasaulis). Iš- leido S. Fischer Verlag, Frank- furt/Main, 191 pusl. 10,80 DM.

Prabėgom vėta paminėti ži- nomo vokiečių publicisto ir spe- cialisto Rytų klausimais Klaus Mehnerto netrukus išeinančią knygą "Asien, Moskau und wir" (Azija, Maskva ir mes). Joje ap- doroja (ir gana originaliai) įspūdžius iš savo ilgos kelionės po Sovietų Sąjungos aziją ir europinę sritį. Ne tik, kad mus domino jo problemų dėstymas, bet ir kaip apčiuopiamas iš jo kelionės pastebėjimų. Užtenka priminti, kad jis aplankė ir kai- kurias iš tų sričių Sibire, kur yra prievarta įkurdinti ir mūsų tautiečių. Jis yra vienas iš tų retų europiečių, kurie neseniai lankėsi Kazakstano stepėse, kal- bėjosi su tenykščiais "naujakui- bėsi", matė jų savotišką pra- gyvenimą.

Leidiniai apie sovietų špionazą

Taip pat prabėgom čia minė- tini ir keli leidiniai apie sovietų špionazą:

Otto Heilbrunn: "Der sowje- tische Geheimdienst" (Sovietų slaptoji tarnyba). Išleido: Ver-

Nobelio premijų laimėtojai

Po premijų įteikimo iškilnių Stockholm. Iš kairės į dešinę: dr. D. W. Richards ir Andra F. Courand iš Kolumbijos universiteto, gavę premiją už mediciną; prof. Sir Cyril Hinshelwood iš Anglijos ir N. N. Semenov, Maskvos Fizikos instituto direktoriai — už chemiją; dr. W. Brattain, Murray Hill, N. J. — už fiziką; dr. W. Forssmann iš Vokietijos — už mediciną; dr. W. Shockley iš Mountain View, Calif. ir John Bardeen iš Champaign, Ill. — fizikai.

AR JI MIRUS, AR GYVA?...

M. VAITKUS

(Tęsinys)

Didelė mažeji

Iš valdybos augštybių reikia nusileisti ir žemyn draugijos sfe- rose ir bent trumpai paminėti kaikiuriuos vertingus darbuoto- jus, kurie gal daugiau pozity- vaus darbo draugijai atliko, nei mes kaikiurie kiti valdybos na- riai.

Iš pirmiausiųjų noriu pami- nėti Antaną Kniūkštą, būsimąjį karo strategiją ir taktiką. "Sakalo" bendrovės kūrėją bei vedėją, atlikusį Lietuvos didė- liausią kultūrinį vaidmenį: Joną Steponavičių, vieną iš "šviesos" spautuvės direktorių; Juozą Kulikauską, gudrų, apskurų su- valkietį, tą spautuvę labai sėkm- ingai gerinusį, o kurį laiką ir draugijos knygynus gražiai tvar- kiusį; Mykolą Mikelkevičių, kny- gynų direktorių, buhalterijos specialistą, devynetą metų kruo- pščiai dirbusį nelengvą savo už- davinį; gabų prekybos teoreti- ką bei praktiką, apskurų admi- nistratorių; Sv. Kazimiero d-jos direktorių Antaną Petraitį, ku- ris, deja, neperligai tegalėjo dar- buotis draugijoje ir užleido sa- vo vietą inteligentingam, sąži- ningam Jonui Adamoniui, prieš pat bolševikams įsiveržiant.

Mergaitės ir moterys

Negaliu praleisti nepaminėjęs ir keletą mergaičių bei moterų darbuotojų, kurios nemaža nu- sipelnė draugijai. Kai kas stebė- davos, kodėl Sv. Kazimiero drau- gijoje tiek daug buvo tarnautojų moterų. Mat, kun. prof. Maliaus- kis, kai buvo nuo pirmojo Pa- saulinio karo lig 1927 m. drau- gijos vicepirmininku ir direk- torium, buvo sumanęs įkurti mer- gaitių kongregaciją, kuri teiktų draugijai tarnautojas sąžini-

ta iškeliamas veikalas Gertrud- os von Le Fort "Die ewige Frau" (Amžinoji moteris), ku- rio išpirkta 82,000. Veikalas tu- riningas ir išsamus. Iš tos srit- ties esanti plataus dėmesio ver- tia knyga autorės Oda Schnei- der "Die Macht der Frau" (Mo- ters galia). Šią knygą kaikiurie kritikai pavadino "moters me- tafizika". Veikale apibūdinama moters padėtis senovėje, iškela- ma visa eilė garsiųjų praeities moterų.

Ypatingai daug medžiagos surinkta į Zueriche išleistą mo- terų enciklopediją: "Lexicon der Frau", dviejų tomų. Čia ap- aršoma moters padėtis Egipte, Vokietijoje, Indijoje, Austrijoje, Ispanijoje, JAV-se ir kituose kraštuose. Nors leksikonas nėra katalikų leidinys, bet stengiasi būti objektyvus ir gana plačiai aprašo net ir katalikų šventą- sias. Enciklopedija paliečia ir moters medicinos klausimus.

Ta moters enciklopedija apy- ta apie 15,000 moterį liečan- čių straipsnelių ir duoda apie 10,000 suglaustų biografijų. Pir- mas tomas turi 1448 skiltis, antras — 1,696.

Kai aš klaupiuosi išpažinėčiai, aš esu stipresnis negu kai iške- liu ranką kovai.

— Danielius O'Connell

gas, uolias ir, žinoma, nepasi- duodančias socialistų, juoba bol- ševikų viliojimams ir... nestrei- kuojančias.

Maliauskis tą sumanytą su- manė, bet neįvykdė, kadangi pa sirodė besą daug sunkenybių. Tačiau pakviestosios mergaitės ir toliau pasiliko darbuotis drau- gijoje. Vidurkis buvo silpnokas; bet būta ir labai vertingų jėgų. Pirmojoji vietojį pastatyčiau Pe- tronėlę Vilkaitę, labai apskuria, energingą ir gudrią žemaitikę, kuri labai sumaniai vedė draugi- jos knygynus, ligi dr. Maliaus- kio iš valdybos pasitraukiant 1927 m.; tuokart ji nusipirko iš A. Petronio šiojo knygyną šalia Kazimiero draugijos kny- gyno Rotušės aikštėj ir sėkming- ai varė su draugija konkuren- ciją. Antra gabi ir energinga knygyno vedėja buvo Nora A- leksiejūnaitė, ilgokai dirbusi mū- sų šiaulių knygynoje, o paskiau perkelta į centrinį draugijos knygyną Kaune. Prieš ją čia vedėja buvo rimta, rūpestinga plė Petrutytė. Negaliu nepami- nėti ir gabiosios darbščiosios bu- halterės Krigerytės Kulikaus- kienės.

Ji dar gyva

Pradžioje išsitarčiau, jog raudon- sasis sliubinas pabandė Kazimie- ro draugiją praryti, bet kaip rei- kiant neįstengė: laisvajame pa- saulyje tebėra dar daug jos narių, o ir pačioj Lietuvoj dar daug yra jų gyvų; ir draugijos dvasi- a tebėra dar gyva — tai jos teisė egzistuoti. Tad, laisves- nioms vėjeliamis pūstelėjus, o draugijos nariams panorus, Sv. Kazimiero draugija dar galės atsikviti Ji nebuvo teisėtai pa- naikinta — ji dar gyva!

(Pabaiga)

Amerikos ruduo spalvingesnis

Wisconsin universiteto bota- nikos profesorius John Curtis įrodinėja, kad Amerikos ruduo yra spalvingesnis, kaip Euro- pos. Priežastis — Amerikoje ilgesnės šiltos dienos rudenį. Ru- denį tarp lapo kotelio ir medžio šakelės išauga skiriamasis sluog- snis. Esant ilgesnėms šiltoms dienoms ir lapai dar nemirus, jame gaminasi maisto medžia- gos, kurios jau nebegali pereiti į kamieną. Besitelkiantis cuk- rurs persidirba į raudoną pig- mentą, vadinamą antrocianina, duodantį gražią spalvą. Europo- je šiltos rudenio dienos negausi- os ir ten mažai laiko telieka tam fotosintezės dėsniui.

1,500 mirčių dėl miegalių

Dr. John R. Rodgar skelbia, kad per metus apie 1,500 žmo- nių žūna JAV keliuose dėl to, kad mašinų vairuotojai užmie- ga. Užsnuidimas įvyksta ne tik nakčia, bet ir dienos metu. Dr. Roger vairuotojams, pajutu- siems linkimą į miegą, pataria sustoti, nusnūsti, jeigu yra pa- lankus oras lauke, arba išgerti kavos, ar Coca Cola, turinčios kafeino. Pagelbsti ir mapheta- rimo vaistai, bet jų nepatarima vartoti be gydytojo leidimo.

Pakelia 250 tonų

Viena Ohio anglų bendrovė pasigamino didžiausią pasaulyje "automatinį kastuvą" — ma- šiną, kuri vienu pakabinimu pa- kelia 60 kubinių jardų, sverian- čių 250 tonų. Ta mašina yra augštumo kaip namas 16-kos augštų

Katalikų Bažnyčia turi vieną instituciją, kuri yra taip kilni, taip pažudžianti, kad to vieno pakaktų ją išplėsti po visą žemę, kur tik yra kenčiančių žmo- nių, — tai išpažintis. Jonas Kal- vinas, išpažintį panaikindamas, padarė klaidą. Jis nepažino žmo- nių širdžių. — Maurus Jokai